

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.303.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrtni strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Od ruskega razkola do boljševizma.

Kristus je svojo Cerkev sezidal na skalo sv. Petra. Praznik prvakov apostolov sv. Petra in Pavla nas spominja na to osnovno počelo vsega krščanstva. Temu dejstvu daje tudi zgodovina očitno pričevanje. Vsaka cerkvena organizacija, ki je to skalnato osnovo zavrgla, je izgubila s tem tudi zveznost s Kristusom, virom resnice, milosti in življenja. Takšna verska skupina ali kmalu odmre ali pa hira na notranji anemiji = brezkrvnosti. Da živi naprej, nekatere celo dolgo časa, je razlog v zunanjih činiteljih, ki jo drže pokoncu. Med temi činitelji zavzema važno mesto narodnostna misel in pa država, na katero se je dotična cerkvena organizacija naslonila.

Nočemo danes govoriti o protestantizmu, ki je Rimu obrnil hrbet. Zavrgel je papeža, s tem tudi izgubil Kristusa. Protestantizem se je razbil v mnogoštevilne verske ločine, izmed katerih sedaj menda večina ne veruje v Kristusa, Sinu božjega. Danes bi se radi malo pomudili pri ruskem razkolu. Ruska cerkev se je v zvezi z grško cerkvijo, ki ji je načeloval carigradski patriarh, l. 1054 ločila od Rima. Katoliška Cerkev se je mnogo trudila, da bi ločene kristjane zopet združila s seboj, zlasti se je to zgodilo v 13. in 15. stoletju, toda brez trajnega uspeha. S tem je bila zadana veseljni Kristusovi cerkvi velika rana, največja pa grški cerkvi sami.

Z odpadom od Rima je ruska cerkev izgubila zvezo z največjo, z nezmotljivostjo opremljeno učno oblastjo, ki je rimski papež. S tem je izgubila avtoriteto (oblast), vzgon in sposobnost za tvorbo dogem = verskih resnic in nauk. Katoliška Cerkev pod vodstvom papeževim skrbno opazuje utripanje človeškega duha in razvoj človeškega mišljenja. Ako je krenilo to mišljenje v napačno, protikrščansko smer, se mu je Cerkev takoj postavila v bran. Krive nauke je takoj jasno in odločno obsodila. Svojo obsodbo je izrekla nad liberalizmom = lažnjivim svobodoumjem; materializmom, ki priznava samo materijo = tvar, ne pa dušo; nihilizmom, ki zanika Boga in vsako oblast na zemlji; anarhizmom, ki hoče razbiti dosežani red v človeški družbi ter s pomočjo nasilja ustvariti svoj red, to je, največji nered. Katolicizem si je na osnovi svojih vekovitih temeljnih resnic ustvaril proti tem nekrščan-

skim strujam nazore, načela in navodila, s pomočjo katerih morejo katoličani premagati laž, zmoto in nasilje, ter urediti človeško družbo v pravcu miru, sreče in splošne blaginje.

Ruska razkolna cerkev je bila postavljena v boj proti istim zmotam, ki smo jih ravnokar navedli. Ni pa imela moči, da bi se borila proti tem zmotnim strujam. Razlog je v tem, ker nima vrhovne učne oblasti, ki bi se prilagodevala času, njegovim razmeram, bistvenim potrebam in upravičenim zahtevam, proti zmoti in prevratnemu stremljenju pa uveljavljala načela krščanske resnice in morale. Ruska cerkev je bila nesposobna, da bi na osnovi dognanih in gotovih verskih nauk ustvarila svetovni nazor, ki bi mogel dati odgovor na vsa vprašanja modernega časa ter mislečega človeškega duha zadovoljiti z odgovori na vprašanja, ki jih dvigne na površje moderno življenje s svojim naglim razvojem. Posledica je bila, da je podlegla zmotnim in prevratnim strujam novejšega časa.

Od lažnega svobodomiselstva in plehkega prosvetljenstva, v kojega mreže se je bila ruska cerkev sama zapletla, preko materializma, marksizma, socializma, anarhizma in terorizma vodi ravna črta do boljševizma z najabotnejšim in najogabnejšim brezboštvom, kar ga pozna svetovna zgodovina. Zagospodoval je boljševizem tudi na Ogrskem in Bavarskem, toda samo začasno. Ni se mogel držati, marveč se je razbil ob močnem svetovno-nazornem odporu, ki je zajemal svojo nezlomljivo moč iz katoliškega verskega življenja teh narodov. Na Ruskem pa se brezbožni in tudi gospodarsko nemogoči boljševizem drži, ker ruska cerkev nima nobene duhovne orožarne, napolnjene z modernim orožjem, marveč razpolaga samo s staro orožarno, ki ji je ostala iz dobe pred ločitvijo od rimskokatoliške Cerkve. V tej orožarni pa ni nobenega orožja za obrambo zoper moderne zmote in nevarna stremjenja sodobnosti. Zato ji je tudi manjkalo izvežanih bojevnikov, ki bi bili mogli odbiti naval brezbožnega boljševizma. Iz tega sledi za nas katoličane nauk, da moramo poglobiti svoje versko življenje ter s širjenjem prave sodobne krščanske prosvete dajati posameznikom v roke orožje, s katerim morejo uspešno odbijati in zatirati nevarne zmote sedanje dobe.

★

Vprašanje vojne odškodnine.

Konferenca v Lozani (v Švici) ima rešiti težko vprašanje vojnih odškodnin. Plačevati bi jih morala predvsem Nemčija, ki je bila po verzaiski mirovni pogodbi v to obsojena. Izpočetka jih je plačevala. Ni ji sicer šlo od srca, pa vdala se je v težavo usode. Kmalu pa je začela se obotavljati ter ustavljati, češ, da so plačila prevelika ter da presegajo njene plačilne zmožnosti. Nato so velesile najprej z Dawesovim, potem z Joungovim načrtom uredile plačevanje odškodnin. Nemčija se tudi s to ureditvijo, ki vsebuje veliko znižanje letninskih zneskov, ni zadovoljila. Kriza, ki jo je pritisnila še bolj nego druge države, ji je dala povod, da je izjavila: »Ne morem več plačevati.« Hoover, predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike, je prišel s predlogom moratorija = odloga plačevanj vojne odškodnine, pa tudi meddržavnih vojnih dolgov. Ta predlog je bil od prizadetih držav sprejet. Ko je moratorijska doba potekla, je bil moratorij podaljšan. Ker se je podaljšanje bližalo koncu, je konferenca v Lozani morala to vprašanje vzeti v pretres.

Rešila ga je začasno. Sprejela je namreč sklep, ki določa odgoditev plačil na konferenci udeleženi državi, in sicer za vojno odškodnino in vojne dolgove za dobo, dokler traja konferenca, ki naj zaključi svoje delo v čim krajšem roku. Ta sklep se ne nanaša na druga posojila. Kakor se vidi iz navedenega sklepa, ki ga je sprejela lozanska konferenca, je vojno-odškodninsko vprašanje rešeno samo začasno, ne pa končno-veljavno. Konferenca je izjavila, da ta rešitev ne sme posegati v končno rešitev ter ji biti na škodo. Obenem pa je poudarila, da zahteva to vprašanje končno-veljavno rešitev, ki bo izboljšala razmere tudi v Evropi, katera je kakor ves svet ogrožena vsled naraščajočega bremena gospodarskih in finančnih nevarnosti.

Nemčija se brani vsakega nadaljnje plačevanja odškodnine iz razloga, da ne more sedaj, pa tudi v bodočnosti ne bo mogla plačevati. Njeno stališče je: Vojna odškodnina naj se končno-veljavno ukine. Pri tem se tudi sklicuje na to, da je doslej že dovolj plačala. Po nekem ameriškem računu pomenjajo vse realne (stvarne) dajatve Nemčije vrednost 25 milijard zlatih mark, v denarju pa je plačala po Dawesovem in Joungovem načrtu okoli

8 milijard zlatih mark. In to bi bilo po nemškem mnenju dovolj. Vse države pa ne mislijo tako, zlasti tiste ne, ki so od Nemčije prejemale odškodnino. Med temi je Francija, Belgija, Romunija in tudi naša država. Kar se tiče naše države, ne more kar tako lahko utrpeti odpadek nemške vojne odškodnine. Po Joungovem načrtu pripada naši državi odškodninski delež v znesku letnih 70 milijonov zlatih mark. Ta denar služi za odplačilo posojil, ki si jih je najela naša država za obnovo v vojni opustošenih krajev, pa tudi za vzdrževanje in podporo vojnih invalidov. Odločilno za rešitev vojno-odškodninskega vprašanja pa je stališče Zedinjenih držav. Ako Amerika ne privoli v to, da se vojni dolgovi črtajo, je težko, boljše rečeno, nemogoče misliti, da bi se Nemčija končno-veljavno ter stalno oprostila plačevanja vojne odškodnine.

V NAŠI DRŽAVI.

Finančni minister je podaljšal proračunsko leto 1931-32 v banovinskih proračunih do konca avgusta.

Skrčenje srednjih šol. Z zmanjšanjem državnega proračuna so bili tudi skrčeni krediti za srednje šole. Prosvetnemu ministrstvu je bilo naloženo, da izvede do konca tekočega šolskega leta potrebno skrčenje srednjih šol. Po sklepu ministrskega sveta, ki stopi v veljavo z novim šolskim letom, se ukine III. realna gimnazija v Ljubljani; Ljubljana pa bo imela še tudi za naprej dve realni in eno humanistično gimnazijo poleg mestne ženske realne gimnazije. Realna gimnazija v Ptujju se spremeni v nižjo realno gimnazijo s štirimi razredi. Državni ženski učiteljski v Ljubljani in Mariboru ostaneta, pripojita pa se v upravnem oziru moškima učiteljskima. Strokovno šolstvo v dravski banovini ostane neokrnjeno. Opusti se samo pletarski oddelki na tehnični srednji šoli v Ljubljani, ker sta bili medtem ustanovljeni dve pletarski šoli in sicer ena v Ptujju, druga pa v Radovljici, tako da je za to stroko dovolj poskrbljeno in bo mogoče, obstoječe ravode boljše urediti in opremiti z vsemi potrebnimi stroji ter drugimi učili.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Amerika in razorožitev. Glavnemu odboru razorožitvene konference, ki zboruje v Ženevi, je bila dne 22. junija predložena razorožitvena poslanica, katero je poslal ameriškemu zastopniku Gibsonu v Ženevo predsednik Zedinjenih držav Hoover. Hooverova poslanica predlaga, naj se zmanjša oboroževanje vseh držav na svetu za eno tretjino. O oboroževanju na kopnem določa Hooverov načrt popolno ukinitve tankov, kemične vojne in mobilnega težkega topništva. Po številu vojaštva naj se armade znižajo za tretjino. Vsaka država bi smela po tem na-

POMANJKLJIVOSTI KOŽE

kot solčne pege, mozolje, gube, lišaje itd., bi se moralo zdraviti samo s sredstvi, katera medicinsko učinkujejo. Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože je brezpogojno zanesljiva. Za v naprej poslanih 40 Din 2 lončka franco, po povzetju 10 Din več. Isto toliko stane Fellerjeva močna Elsa-pomada za rast las. Oboje se naroča pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

črtu v bodoče vzdrževati samo toliko vojaštva, kolikor bi ga potrebovala iz razlogov notranje varnosti in da se ubrani napadov. Kot temelj za izračunavanje števila vojaštva v vsaki državi naj bi se vzela moč armade, ki jo je verzajska pogodba določila za Nemčijo. Na polju oboroževanja v zraku zahteva Hoover popolno ukinitve bombnih letal ter prepoved bombardiranja iz zraka. Glede oboroževanja na morju priporoča Amerika znižanje v pogodbah določenih števil in celotne tonaže oklopnih ladij za tretjino, matičnih ladij za letala, križark in torpednih rušilcev za četrtno ter podmornic za tretjino. Celokupna tonaža podmornic naj bi na nobeni strani ne presegala 35 tisoč ton. — Predsednik Hoover naglašja v svoji poslanici, da je prišla sedaj ura, ko je treba brez oklevanja započeti zniževati uničujoča oborožitvena bremena. Na ta način bi bil storjen najvažnejši korak za obnovo svetovnega gospodarstva. Razorožitev bi odpravila bojazen in medsebojno nezaupanje. — S Hooverovim razorožitvenim načrtom je nezadovoljna Francija, ki se je postavila odločno proti. Angleži niso za in ne proti; japonski mornariški krogi so proti in le Nemčija je zadovoljna.

Vojnodškodninska konferenca v Lausanni, ki je obetala skraja znatne uspehe, je zadela na zastoje. Angleško stališče na lausanskih posvetovanjih naglašja, da mora biti sedajna konferenca zadnja in svet mora zvedeti, kako je s plačevanjem vojnih dolgov in kakšne nade naj bodo tozadevno za bodočnost. Radi označenega angleškega stališča so pogajanja med angleškimi in francoskimi zastopniki odgojena, da bode imelo francosko zastopstvo priliko, stopiti v stik z nemškimi odposlanci. — Nemčija vztraja na zahtevi po popolnem ukinjenju vojnih odškodnin.

O čem razpravljajo danes v Nemčiji? Nemško časopisje razpravlja o vrnitvi bivšega nemškega cesarja Viljema, katerega vabi v domovino Hitlerjeva stranka, koji zasigurava Viljem denarno podporo. — Med nemško državno vlado in deželnimi vladami je spor radi ukinitve prepovedi glede nošenja uniform in oboroženega nastopa Hitlerjevih bojnih organizacij v sedanjem volilnem boju. — Bavarska vlada je na svojo pest še nadalje prepovedala uniforme in nastope hitlerjevcev. Berlinska vlada grozi z zasilnimi odredbami, ako se deželne vlade ne bodo uklonile in dovolile fašistom dovoljenih nastopov. Sklicali so konferenco notrajnih ministrov dežel z notrajnim državnim ministrom, kjer bi se naj odločilo, ali bodo Hitlerjevi pristaši v posameznih pokrajinah se pokorili ukrepom deželnih vlad, ali pa uživali ugodnost uni-

form in oboroženih parad, katero jim je podelil predsednik Hindenburg na pritisk nove v. Papenove osrednje vlade.

31. mednarodni evharistični kongres na Irskem.

V prestolici Irske v Dublinu se je vršil letošnji 31. mednarodni evharistični kongres. Papeža je zastopal na kongresu kardinal Lorenc Lauri. Papežev odposlanec je bil sprejet z izrednimi častmi v angleškem pristanišču Folkestone, pozdravil ga je v spremstvu angleških vojaških in civilnih oblasti londonski župan. Mnogo katoličanov se je pripeljalo iz Londona, da pozdravijo visokega gosta, kateremu so se poklonili celo protestanti v znatnem številu. Od leta 1908 se je tokrat prvič mudil zastopnik sv. očeta dalje časa na Angleškem.

Irska je sprejela kardinala s topovskimi streli, ko se je pripeljal v posebni ladji, katero so spremljala irska letala v podobi križa in sipala cvetje ter pozdravne listke na ladjo. Ko se je visoki gost izkrcal, je bil sprejet z vladarskimi častmi in pozdravljen od oblasti ter nešteti ljudskih množic, ko se je peljal po glavnih ulicah Dublina pred katedralo, kjer so ga čakali irski škofje. Dne 21. junija je irska vlada priredila v čast papeževemu odposlancu sijajen sprejem v St. Patrick Hallu, kjer je odposlanca sprejel predsednik irske republike de Valera z vsemi člani kabineta in predstavniki najvišjih oblastev. Sprejema so se udeležili tudi vsi poslaniki. Navzoči so bili vsi kardinali, škofje in drugi prelati, ki so prihiteli na kongres.

Treba še posebej povdariti, da so slavili dne 21. junija, na Alojzijevo, po vsej Irski praznik mladine in je bilo obhajanih 750.000 dečkov.

Otvoritev kongresa je bila 23. junija in se je izvršila na najslovesnejši način s podelitvijo papeževnega blagoslova po zastopniku sv. očeta kardinalu Lauri. Pri procesiji v katedralo v Dublinu je bilo poleg papeževnega odposlanca še 9 kardinalov, 60 nadškofov in škofov ter na stotine opatov, menihov in druge duhovščine. Vse hiše irske prestolice so bile okrašene. V katedrali, ki je bila mnogo mnogo premajhna za dostojanstvenike, kaj še le za ljudske množice, so se najprej prečitale razne poslanice, nakar je izrekel dublinski nadškof dobrodošlico, na katero je odgovoril papežev zastopnik v angleščini, podelil množicam papežev blagoslov ter daroval sv. mašo, ki se je raznašala v svet potom radija. Slovesne sv. daritve se je udeležil predsednik republike de Valera z vsemi člani vlade, dublinski župan in diplomatski zbor.

Dne 23., 24. in 25. junija so se darovale v dublinskem kraljevem parku sv. maše in so se vršila nad vse dobro obiskana ljudska zborovanja.

Vatikanski vlak. V četrtek, 30. junija, steče prvi vatikanski vlak. Peljal bo iz papeževe vatikanske države papeževga zastopnika za proslavo 700-letnice sv. Antona v Padovi. Iz postaje v vatikanskem mestu bo ta posebni vlak vozil do končne postaje v Padovi. Po končanih slovesnostih se zopet iz Padove vrne v vatikansko mesto.

Rimska romarica, stara 92 let. Nedavno je bilo v Rimu veliko število romarjev iz Nemčije. Med njimi je tudi bila Terezija Kopp iz Oberamergaua, kjer se prirejajo svetovno znane pasionske igre. Terezija Kopp je pred nekaj meseci slavila svoj 92. rojstni dan. Štirikrat v svojem življenju je bila v Rimu. Trikrat je romala peš, in sicer tudi še v svetem letu, to je leta 1925, čeprav je takrat že bila stara 85 let. Letos se je v Rim pripeljala z železnico. Pri sprejemu je sv. Očetu poljubila roko ter mu s krepkim glasom zaklicala: »Sv. Oče, na svidenje drugo leto!« Papež Pij XI. ji je smehljajoč se odgovoril: »Da, jaz vas drugo leto zopet pričakujem.«

Angleški katoličani so zelo dejavni v verskem oziru. Po številu niso bogzna kako močni, saj jih je komaj 2 in pol milijona, pač pa po svoji dejstvenosti in vplivnosti. Velika skrb angleških katoličanov so katoliške osnovne šole, ki jih obiskuje 425.000 otrok. Vsak katoliški otrok je v katoliški šoli: tako skrbi katoliški Anglež za svojega katoliškega otroka. Katoliškega vseučilišča Angleži še sicer nimajo, zato pa so katoliški dijak, ki obiskujejo državna vseučilišča, organizirani v katoliških dijaških društvih. Delavci se zbirajo v posebnih društvih, ki skrbijo zlasti za njihovo izobrazbo, da morejo nastopati proti marksističnemu socializmu. Angleški katoličani imajo »Društvo katoliške resnice«, kateremu je namen širiti med ljudmi dobre knjižice. Leta 1930 je to društvo razširilo 1.250.000 knjižic. Največ takšnih knjižic se razpeča pred cerkvami, n. pr. pred prestolno cerkvijo v Vestminsteru se jih je razprodalo 75.000. Največ je bilo razprodanih takih, ki so socialne ali nabožne vsebine. Druga organizacija, ki je temu društvu podobna, pa se bori za katolicizem z govori. Ta zveza obsega takšne može in mladeniče, ki nastopajo kot govorniki. Med njimi jih 120 nastopa vsaj enkrat na teden. Na Angleškem je namreč popolna svoboda govora. To so požrtvovalni možje, ki delajo, odnosno govorijo popolnoma brezplačno, nastopajoč ne samo po društvih, marveč tudi po javnih prostorih in parkih. Spreobrnjenj h katolicizmu je vsako leto 10 do 20 tisoč, med njimi kakšnih 20 protestantskih duhovnikov. Med njimi je letos na praznik Srca Jezusovega stopil v Rimu v katoliško Cerkev protestantski pastor Orchard, eden najboljših pisateljev in govornikov na Angleškem. Tako katolicizem na Angleškem napreduje od leta do leta. Veliko zaslugo pri tem imajo katoličani, ki so res člani bojovite in dejavne Cerkve.

Število otrok in porok. V Angliji se zadnji čas jako opazja padanje števila

otrok in porok. Prve tri mesece letošnjega leta je znašalo število porodov 152.212, to je za 7451 manj nego v istem času lanskega leta. Število smrtnih slučajev je v prvem tromesečju letošnjega leta bilo večje nego število rojenih, ki so ostali pri življenju. Isti čas je bilo poročenih 124.136, to je za 36.578 manj nego v isti dobi lanskega leta. To so številke, ki dajo misliti. Prijatelji Anglije so vsled teh resnih in obenem žalostnih pojavov dosti v skrbeh.

Japonski cesar katoliškemu zavodu. Cesar Hirohito je spomin smrti svojega očeta proslavil tako, da je ob njegovi obletnici poslal darove raznim dobrotelnim zavodom in ustanovam. Med temi zavodi je tudi katoliško otroško zavetišče v Takau na otoku Formozi. Ta zavod, ki ga vodijo francoske dominikanke, je od cesarja prejel 3000 jenov. Opozorjen je bil cesar na njega od svoje hčerke, princesinje Fushimi, ki je dalje časa stanovala na otoku. Opazovala je delovanje katoliških redovnic med sirotami, ki pripadajo raznim veram, ter ni mogla prehvaliti njihove dobrotljivosti, ljudomilosti in vzgojne sposobnosti. Opozorila je svojega očeta, da takšne redovnice zaslužijo podporo države v polni meri.

Konec zgodovinsko pomembnega gradu.

Pred kratkem je bila raznešena v svet vest, da se je zrušilo zidovje starega ter zgodovinskega grada »Canossa«.

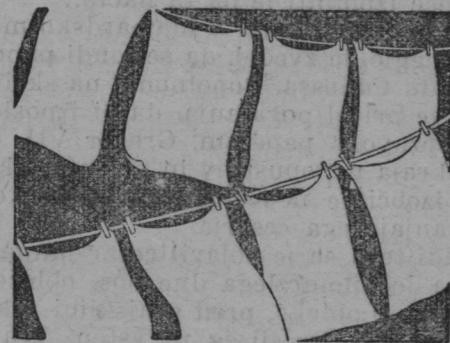
Grad Canossa je znan v svetovni zgodovini, ker je v njem prosil odpuščenja papeža nemški cesar Henrik IV. Grad je bil pozidan na 570 m visokem skalnatem stožcu v severnoitalijanski pokrajini Reggio Emilia. Že po naravni legi je tvoril grad na pobočju gorovja Apeninov središče trdnjav, ki so čuvale rodovitno dolino reke Po pred napadi in navali od severa. Grad je pozidal v sredini 10. stoletja vitez Adalbert in je prešel pozneje v last grofov toskanskih.

Cela stoletja ni bival nikdo v gradu in radi tega se je spremenil polagoma v razvaline. Potom starinoslovskih raziskovanj in izkopin, katere so se vršile pred izbruhom svetovne vojne, so dognali, kje ravno se je odigral zgodovinski tolikokrat omenjeni dogodek od 25. do 28. januarja leta 1077. Neznatnost pozorišča tvori gorostasno nasprotje s krasoto, s katero so skušali obdati zgodovinarji in slikarji poznejših dob znani spokorni prizor.

Grad je stal na štirioglatem hribu. Dohod je tvorila ozka steza, ki je bila usekana v skalo. V levem stolpu grada je bila podzemeljska kapela, koje edini okras je bil priprost križ na steni. Revna zunanja oprema je dokaj malo od govarjala pomenu srečanja cesarja s papežem, ki je prejelo za vse čase kot znak ponižanja naziv »Pot v Canosso«.

Zunanja vrata gradu, pred katerimi je prosil nemški cesar Henrik IV. (vladal od 1056 do 1106) papeža Gregorja VII. (1073—1085) tri dni odpuščenja,

**"Kakor novo je
-perilo!"- saj je
oprano z Gazelo!**

TERPENTINOVO - MILO

GAZELA

pere res lepo, belo

so bila tudi neznatna. Cesar Henrik IV. je odpovedal po tedajnem običaju papežu dolžno pokorščino, sklical je cerkvene dostojanstvenike v nemško mesto Worms dne 24. jan. 1076 in je pustil papeža odstaviti. Gregor VII. je izobčil preobestnega ter verolomnega vladarja iz Cerkve in odvezal njegove podložne dolžnosti pokorščine. Izobčenje je cesarja tako občutno zadelo, da je nastopil spokorno pot.

Zgodovinsko dokazano je, da je izključeno, da bi si bil papež nalašč izbral grad Canosso v to, da baš tamkaj sprejme in poniža cesarja. Najnovejše zgodovinske ugotovitve so tudi brezdvomno dokazale, da se je podal cesar Henrik IV. na pot brez papeževe vednosti in vsled lastne potrebe in nagiba. Papežu Gregorju VII., ki je bil taiste dni na poti, da poseti cerkveni zbor v južni Nemčiji, se niti sanjalo ni, da ga bo obiskal cesar. Ko je zvedel o obisku, se je odločil, da se mu izogne. Da bi onemogočil pozornost in nepotrebno govoričenje, se je podal papež na neznaten in težko dostopen grad Canossa. Po selu je sporočil mejni grofici Matildi Toskanski, da bo dospel na grad. V svoji notrajnosti je bil sv. oče prepričan, da ga ošabni cesar ne bo iskal v tako neznatnem zatočišču.

Zgodovina poroča, da je bila zima 1077 izredno ostra. Že 11. novembra je zamrznila nemška reka Rena. Leta je držal celih 5 mesecev tako, da so se vozili še 1. aprila po reki s sankami. Hud mraz je segal tudi v zgornjo italijansko dolino. Prehodi preko Alp in Apeninov so bili od snega zameteni. Pri takih vremenskih neprilikah je bil prehod preko Alp združen v taistih časih z nepopisnimi težkočami, da, z življenjsko nevarnostjo in to še tem bolj za cesarja, ki je vodil seboj s spremstvom svojega sinčka.

Pot v Canosso je nastopil cesar iz Ženeve. Cesarica z otrokom v naročju, tašča in svak so spremljali cesarja peš preko prelaza Mont Cenis. Veliko težavnejša nego je bila pot navzgor, je bila navzdol po oledenem gorovju

Alp v Lombardijo. Ker nista mogli cesarica in njena mati peš naprej radi preostrega mraza, so ju spuščali preko strmin v volovskih kožah. Obljubo, ne uporabiti na spokorni poti ne konjske vprege in ne jeznega konja, je bilo mogoče izpolniti le na ta način.

Ko je dospel cesar v lombardsko mesto Reggio, je zvedel, da se mudi papež v gradu Canossa. Popolnoma na skrivnem je pričel pogajanja, da bi izposloval spravo s papežem. Gregor VII. je bil skraja nepopustljiv in ni hotel ukiniti izobčitve neposlušnega in Cerkev preganjajočega cesarja.

Radi tega se je pojavil cesar januarskega ledenomrzlega dne bos, oblečen v volneno obleko, pred grajskimi vrati na Canossi. Prosil je za vstop. Vrata se pa niso odprla. Tri dni in noči je čakal ter vztrajal ošabni in objestni vladar pred grajskimi vrati.

Ko so končno cesarja Henrika IV. vendarle spustili v grad, je že bil čisto opešan. Zgrudil se je pred papeža, ga prosil odpuščanja in prisegel poboljšanje.

Nekaj let po tem spokornem romanju je udril Henrik IV. na čelu svojih čet v Rim. Papež Gregor VII. je moral bežati pred verolomnim cesarjem. Umrli je v prognanstvu in je izrekel na smrtni postelji znane besede: »Ljubil sem pravico in sovražil brezboštvo, radi tega umrjem v prognanstvu.«

Ne DAJTE SE PRESLEPITI!

Po večih krajih se potepajo agenti, ki za razmeroma nizko ceno ponujajo razne brošurice, zlasti take, ki so v zvezi s sv. pismom. Ti agenti imajo namazan jezik in ponekod naravnost vsiljujejo svojo robo. Poleg tega pa še precej čudno govorijo o nekaterih verskih stvareh. Marsikoga premotijo, da kupi njihove brošurice. Vsem kličemo: **Pozor pred takimi agenti!** Knjige, ki jih prodajajo, nimajo cerkvenega odobrenja in jih katoličani ne smejo čitati. Nikar jih torej ne kupujte! Če se kje pojavijo taki agenti, sporočite to takoj dušnim pastirjem, da ti obračunajo z njimi. Preslepiti naj se nikdo ne da! Saj imamo mnogo dobrih katoliških knjig, ki si jih v teh kritičnih časih ne moremo kupiti, zakaj bi torej podpirali take nekatoliške stvari?

Vsem cenjenim naročnikom, katerim poteče sedaj naročnina, bomo v prihodnji številki priložili položnice. Ob enem prosimo, da kmalu poravnajo naročnino, da ne bo treba ustavljati lista. — »Slovenski Gospodar« stane za celo leto Din 32.—, za pol leta Din 16.— in za četrt leta Din 9.—.

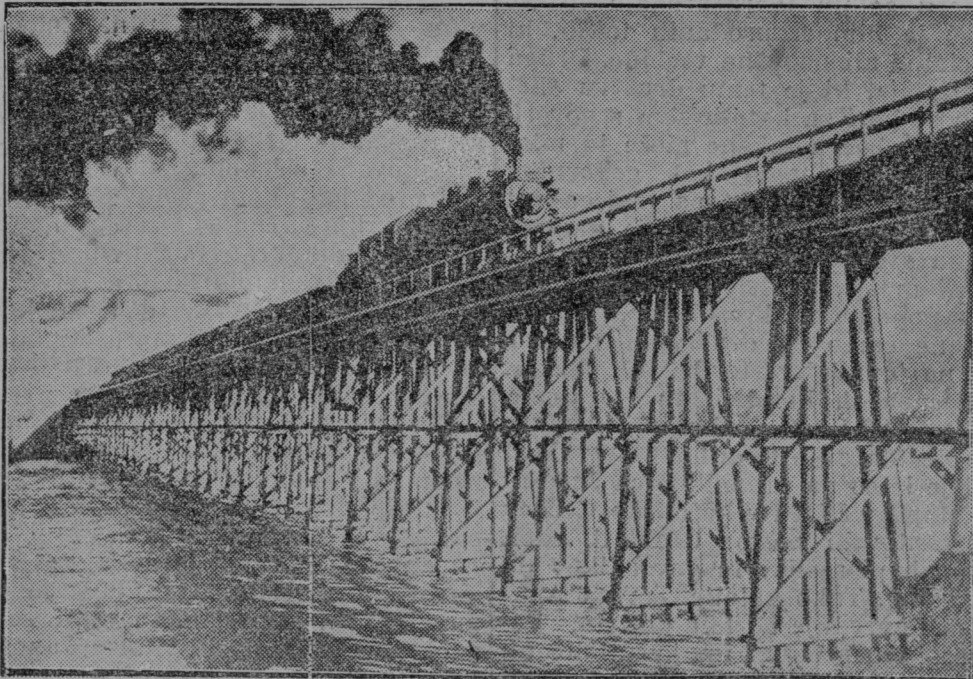
Več nego sreča v nesreči. Dne 21. junija zjutraj je pribrzel po Tržaški cesti v smeri proti Mariboru avtomobil, na katerem sta bila lastnik Siter ter trgovec Fokter. Ko je bil avtomobil z največjo brzino tik pred križiščem ceste s koroško železnico, je padla zavornica, ker se je bližala lokomotiva

Z vojnoodškodninske konference v Lausanni. Nemški kancelar von Papen ponudi med odmorom francoskemu ministrskemu predsedniku Herriotu ogenj. Na levo francoski finančni minister Martin.

Bivši nemški cesar Viljem II., ki se hoče povrniti nazaj v Nemčijo, v razgovoru z holandskim kakao-kraljem.

Največji jez dogotavljajo v severoameriški državi Arizona. Jez se bo imenoval po predsedniku Hoovu. Slika nam kaže vlak po zasilnem mostu preko reke, ki je zajezena.

iz kurilnice. Šofer je pognal voz preko obeh zavornic, ki sta se polomili, kakor bi ju odstrelil s topovsko kroglo, a avto je še smuknil kakih 50 m preko tira in obstal pred delavnico Marini. Oba potnika sta odnesla čisto zdravo kožo, pa tudi avtomobil je bil le malo poškodovan. Ako bi ne bil avtomobil prebil obeh zavornic, bi ga bila zagrabila lokomotiva in največja nesreča bi bila neizogibna.

Nevaren ptiček pod ključem. Dne 21. junija popoldne se je oglasil pri trgovcu Weitzenblumu v Prešernovi ulici v Mariboru neznanec ter prosil za delo. Na stolu je opazil trgovčevo suknjo, iz katere je izmaknil listnico ter zbežal proti Maistrovi ulici. Trgovec je takoj zapazil tatvino, alarmiral nastavljenca, ki so bežečega dohiteli in mu odvzeli listnico, v kateri je bil ček za 2000 šilingov in 2000 Din gotovine. Policija je prepoznala v prijetem ptičku Valterja Hicke, ki je vršil zadnje dni po Mariboru tatinske posle.

Uboj s pestjo. Kotlar Franc Kunčič je zahajal v hišo 50letne Antonije Lobajnšek v Razvanju pri Mariboru, s katero je imel razmerje. Dne 21. junija zjutraj ob treh je kotlar trkal na okno Antonije, ki pa mu ni odprla, in radi tega je udril skozi okno in je napodil ženšče iz kuhinje na prosto. Lobajnškova je upila radi nasilnega nastopa, nakar je prihitel njen sin Herman, ki je po izpovedbi udaril Kunčiča samo enkrat s pestjo preko glave. Po Karl Majevo udarjeni se je zgrudil nezavevesten, a se ni več prebudil. Truplo ubitega je bilo prenešeno na razvanjsko pokopališče, kjer se je vršilo sodno raztelesenje.

Fantek zgorel na električnem drogu. Mimo Limbuša pri Mariboru vodi falski električni vod z visoko napetostjo. Dne 22. junija je pasel v bližini Limbuša krave 12 in pol leta stari Tonček Klobasa, sin posestnika iz Laznice. Dečko je iz radovednosti splezal na železni električni drog, na vrhu se je dotaknil žice z visoko napetostjo in je

obviselo njegovo izoglenelo truplo na žici. Posestnik Robič, ki je zapazil nesrečo, je obvestil telefonično Falo, da je prekinila tok in prihitela z avtomobilom na pomoč. Med žicami so našli reševalci le še nekaj ostankov trupla, pod vodom je bila v globoki nezaveesti fantkova mati in povrh je ležala ob električnem drogu ubita krava, ki je prišla v dotik z železnim drogom, ki je bil sklenjen z električnim tokom. Nesrečno mater so prepeljali v mariborsko bolnico.

Avtomobilska nesreča. Dne 21. junija zjutraj se je zgodila na državni cesti pri Št. Ilju v Slov. goricah avtomobilska nesreča, ki ni zahtevala človeških žrtev. Na ovinku blizu mesta, kjer se križata cesta ter železnica, je priletel osební avto z vso silo ob brzojavni drog. Vozilo se je popolnoma zdrobilo, šofer in lastnik sta pa ostala nepoškodovana.

Za sunek v srce pet let ječe. Dne 21. junija je obravnaval mariborski senat ta-le krvavi slučaj: Kot obtoženec je odgovarjal pred sodniki 20letni posestniški sin Franc Tertinek iz Male Zimice. Dne 10. aprila je bil obtožen v kleti jabolčnik z bratoma Jožefom in Francom Jakopec. Prišlo je do pijanosti in izzivanja. Pri povratku proti domu sta šla šla Jožef Jakopec in Tertinek objeta krog vrata. Naenkrat pa je obtoženec podstavil tovarišu nogo in ko je ta ležal na tleh, je potegnil Tertinek nož. Na pomoč je priskočil ogroženemu brat Franc, a baš njega je zabodel Tertinek naravnost v srce, da je obležal mrtev. Ubijalec se je izgovarjal s silobranom, pa mu sodišče ni verjelo in ga obsodilo na pet let in dva meseca strogega zavora in na 10.000 D odškodnine vdovi.

Ako dobi nerazsodna mladina orožje v roko. V Selnici ob Dravi je razkazoval 14letni Maks Štamfer tovarišem nabit samokres. Orožje se je vsled nepredvidnega ravnanja sprožilo, naboj je odnesel Štamferju sredinec leve roke in mu še razmesaril dlan. Dečka so pripeljali v bolnico v Maribor.

Znamenitost živalskega vrta v Berlinu je afriška antilopa z dvema mladičema

Če trčita kolnar in motorno kolo. V bližini Marenberga sta trčila na cesti motociklist s prikolico iz Avstrije in kolesar. Kolesarja iz Vuhreda je poginjal sunek na kup gramoza, kjer je obležal z zlomljeno nogo.

Nevaren popust zavore. 24letni posestnik sin Štefan Žaže s Tolstega vrha pri Guštajnu je peljal z vejami težko naloženi voz. Navzdol je popustila zavora, fant, ki je stopal pred volí, je padel pod voz in kolesa so mu šla preko prs in trebuha. Težko poškodovanega so odpremili v bolnico v Slovenjgradcu.

Pretepeni krošnjar podlegel poškodbam. Zadnjič smo poročali o napadu na dalmatinskega krošnjarja Marijana Sičenico v Št. Vidu pri Ptuj. Hudo obdelani revež je podlegel poškodbam v ptujski bolnici. Radi napada je bilo aretiranih 6 oseb in na sodišču imajo sekiro in debel kol, s katerim so lopali po krošnjarju, ki je v silobranu potegnil revolver, ki pa je bil prazen.

Drzni vlomilci. V Vareji pri Ptuj so hoteli neznanci vlomiti iz dvorišča v stanovanje posestnika Jožefa Habbjančiča. Ropot je prebudil gospodarja, ki je šel pogledat. Komaj je odprl vežna vrata, ga je nekdo tako močno udaril po glavi, da je omedlel in so ga morali spraviti v ptujsko bolnico.

Vlom v kmečko spalno sobo. Skozi zamreženo okno je bilo vlomljeno v spalno sobo posestnika Janeza Družoviča v Zgoranje. Volovleku pri Ptuj. Vlomilec je odnesel zakoncema več obleke, obutvi in 343 Din gotovine.

Požari pri Gornji Radgoni. V noči od 21. na 22. junija je uničil požar gospodarsko poslopje posestnika Osojnika, po domače Fogaša, v bližini občinskih opekarn v Gornji Radgoni. Gašenje je bilo otežkočeno radi pomanjkanja ter oddaljenosti vode. Gasilcem se je posrečilo, da so ogenj omejili in rešili stanovanjsko hišo. Iz gorečega poslopja so oteli živino, pač pa je upepelil požar vse seno, vozove in gospodarsko orodje. Vzrok požara je nepojasnen. — V noči dne 18. junija je pogorelo gospodarsko poslopje Ivana Žokša v Hercegovščaku pri Gornji Radgoni. Tudi temu pogorelcu so rešili le živino, vse drugo so uničili plameni.

Umor. V Fürstenfeldu blizu avstrijsko-madžarske meje so našli umorjenega ob reki Bistrici 22letnega premurskega delavca Aleksandra Smodiča, ki je bil zaposlen dalje časa pri posestnici in krčmarici Freissmuth v vasi Speltenbach. Nesrečni Smodič, ki je bil na najboljšem glasu, je imel na glavi in temenu 12 težkih ran. Kot morilca je izsledilo orožništvo hlapca Franca Artingerja, kateremu je pomagal pri krvavem poslu še hlapec Franc Hütter. Prijeti je priznal zločin še le

Celju ne bo mogel nihče pripisovati provincialnega značaja, kdor si bo ogledal in se poslužil **Bladinove** trgovine. V centru mesta zadene nanjo vsakdo, ki ima kakoršen koli opravček v Celju. Ker promet narašča tudi spritno krize, je trgovina v stanu, da nudi vsakemu vedno sveže in najnovejše vzorce. Častitim gg. duhovnikom nudi blago po engros cenah.

pri pogledu na strašno razmesarjeno žrtev pred sodnim raztelesenjem.

Nepredvidno ravnanje s staro pištolo. V Spodnjih Lazah pri Konjicah je domači sin Korošec nabijal staro pištolo na kapselj s šibrami. Starejšega brata je radovedno gledal pri nabijanju 8letni bratec Ivan. Stari kres se je nena doma sprožil in naboj je zadel dečka v obraz. Težko poškodovanega so prepeljali v mariborsko bolnico.

Prijet vlomilec. Brnšku Rafaelu v Celju je bilo iz zaklenjene omare odnešene obleke in obutve za 2000 Din. Kot vlomilec je bil prijat od orožnikov v Zagorju Franc Gošte iz Aržiš.

Velika tatvina. V Celju je bilo vlomljeno v Meškovo krojačnico na Aleksandrovi cesti. Neznanci so odnesli manufakturnega blaga za 82.000 Din.

S črešnje je padel 12letni posestnikov sin Alojzij Dvornik iz Šmartna ob Paki in si zlomil levo nogo.

Žrtev železniške nesreče. V ponedeljek dne 20. t. m. je zašel po nesreči pod jutrajni ljubljanski vlak na progí med Zidanim mostom in Rimskimi toplicami brezposelni delavec Vinko Novak iz Ambrusa pri Novem mestu. Kolesa so mu odrezala levo roko v nadlehti, dobil je tudi sicer poškodbe po celem telesu. Težko ponesrečenega so prepeljali v bolnico v Celje, kjer je poškodbam podlegel.

Podlegel poškodbam. Pri podiranju dreves je zadela podsekana smreka posestnika Franc Zakonjšeka iz Kneždola pri Trbovljah tako, da mu je zlomilo nogo v kolku. Poškodovanega so odpremili prepozno v bolnico, kjer je pri operaciji umrl.

Hiša pogorela. Iz neznanega vzroka je pogorela v Veliki Pirešici dne 21. t. m. stanovanjska hiša posestnika Martina Sitarja na P. ovem.

Utopljenega so potegnili 23. junija v Ljublanice pri Ljubljani Ivana Kraševca, hlapca pri prevozniku Rojcu na Tržaški cesti. Ali gre za nesrečo, ali za samomor, še ni dognano.

Hudo je povozil avtomobil na Bledu na Prešernovi cesti posestnika Šlibarja iz Bleda v trenutku, ko je hotel prekoračiti cesto pri vili »Drina«.

Prejšnji cesar afriške Abesinije Lidš Jeassu je ušel iz zavora in pobegnil v ženski preobleki. Jeassu je vladal Abesinijo od 1913 do 1916, je star 36 let, je moral zapustiti prestol in je bil do pobega zaprt.

Neznanega moškega utopljenca, starega od 40 do 45 let, so potegnili iz vode pri Bledu tamkaj, kjer se združita Sava Dolinka in Sava Bohinjka. Truplo neznanca so pokopali v Ribnem.

Pri kopanju utonil. Dne 19. junija so sušili v Orteneku pri Ribnici na Dolenskem seno. Po vročem delu se je podal 17letni Jernej Adamič iz Velikih Poljan k potoku, ki je 1 m širok ter pol metra globok, da bi se umil. Ko je stopil v hladno vodo, ga je prijel krč ali pa zadel mrtvoud, da so ga našli v tako plitvi vodi utopljenega.

Šviganje strele. Na Velikih Poljanah pri Ribnici na Kranjskem je urezala strela v dimnik stanovanjskega poslopja Ivana Peteranela. Hčerka je stregla domačim, ki so bili pri kosilu in je odprla vrata v kuhinjo v trenutku, ko je švignila strela skozi dimnik ter je opahnila dekleta do nezvesti. Iz kuhinje je švignila strela po železni cevi na hodnik in izginila v gnoju. Deklina si je opomogla in strela ni napravila druge škode, kakor da je zdrobila na strehi nekaj opeke.

V pijanosti ustrelil tovariša. Brata Ludvik in Lojze Šlajpah in 20letni Ludvik Gorec iz okolice Novega mesta so dne 22. junija popivali pozno v noč. Ne daleč od krčme Alojza Glihe v Veliki Loki se je vnel med vinjenimi fanti prepir. Gorec je potegnil revolver in ustrelil 26letnega Ludvika Šlajpaha v želodec, da se je hudo zadeti zgrudil in ni upanja, da bi okrevalec.

Pravoslavnega župnika in bivšega narodnega poslanca Vaso Popoviča, ki je župnikoval v Vojniku pri Leskovcu v Srbiji, sta neznanca ustrelila v nedeljo dne 19. junija, ko se je peljal v cerkev, da bi tamkaj opravil službo božjo. Ustreljeni je bil po vojni 4 leta narodni poslanec in rezervni častnik, ki se je udeležil vseh bojov za svobodo Srbije v svetovni vojni. Vzrok zavrtnega umora ni pojasnjen.

Dobičkanosen boj za boksarsko prvaštvo. Doslej je bil svetovni prvak v boksu Nemec Schmelling. V noči od 20. na 21. junija se je vršila v Čikagi boksarska tekma za svetovno prvaštvo med Schmellingom in Amerikancem Sharkeyem. Boju je prisostvovalo 71 tisoč gledalcev. Borba je bila krvava. Nasprotnika sta se potolkla do krvi, ki jima je lila ob koncu celo iz ušes. Sodniki so prglasili Sharkeja za zmagovalca. Skupni dohodki tekme so znašali 543.000 dolarjev. Sharkey je dobil 232.000 dolarjev, Schmelling 54 tisoč, prirediteljem je pa odpadlo 255 tisoč dolarjev.

Na prvi pogled je simpatičen človek, iz čegar fine kože na obrazu in rokah brez lišajev in gub se da sklepati na snago in nego. Skrbni ljudje vporabljajo zato samo medicinsko zanesljiva sredstva kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože ter Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljnih stroškov 40 Din), dalje Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote (5 kosov franko 52 Din). Naroča se pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubičica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

»Domoljubni pevce«, zbirka ljudstvu priljubljenih pesmi, broširano 3 Din, vezano 5 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Usoda čudovitega dečka.

V sirotišnici v Budimpešti leži v bolniški postelji mož, kojega zmožnostim se je čudil in divil celi svet. Njegovi čarovnijam podobni računi so vzbujali oboževanje kraljev in cesarjev.

Kot 6letni dečko je bil Moric Frankl na višku slave in njegov oče je potoval s sinkom po celem svetu. Fantek je bil vzor čudovitosti. Telesno je bil bolj slaboten, njegovo rahlo zdravje je izrabljalo oče v to, da je služil denar.

Majhni Frankl je reševal najbolj zamotane računske naloge z vsjo natančnostjo in z naglico stroja. Neskončno dolge vrste je seštel v par minutah. Izvršil je množenja, pri katerih so odrekli drugi računski umetniki.

Vpričo znanih znanstvenikov je reševal 7letni Moric najtežavnejše račune, katere mu je dajal priznani vseučiliščni profesor, in to z neverjetno hitrostjo. Vse je bilo prepričano, da je fantek pravo čudo.

Avstrijski cesar Franc Jožef je posebno občudoval Frankla, ga je klical k sebi in mu dajal sam vsakojake računske naloge. Sam se je osebno zavzel za otroka in poskrbel, da se je izobrazil v vsem potrebnem in se tudi telesno pokrepil. Nekaj časa sta stanovala oče in sin v cesarjevem gradu Schönbrunn na Dunaju.

Ko je izbruhnila svetovna vojna, je takoj kakor namah skopnelo zanimanje za čudovitega računarja. Med vojno je bilo slišati o njegovi nadarjenosti le tuintam. Neprilike poveljne dobe pa so polnoma pokopale njegovo nekdanjo slavo.

Ko je umrl Moričev oče, so ugotovili, da je zapustil ogromne dolgove. Vse dohodke od sinovih nastopov, ki niso bili majhni, je brezvestni oče zapil in zakvartal.

Že z 18. letom je začel prezgodaj razviti Moričev spomin pešati in to radi tega, ker mu ga je preveč napenjal in izrabljal oče v prezgodnji mladosti. Ko so se mu pričeli vrivati pri nastopih pogreški, so ga nekoč ob taki priložnosti gledalci izžvižgali in radi tega so mu odrekli živci.

Nekaj časa je še bil uslužben pri statističnem oddelku, pa tudi tukaj so ga odpustili kot nesposobnega.

Duševno in telesno propadanje je tako naglo napredovalo, da se je še Moric komaj preživljal kot izreden računar, ki je nastopal s svojo opešano spretnostjo le še po vaseh na deželi.

Pred kratkem se je zgrudil na ulici v Budimpešti in leži sedaj v obupnem stanju v sirotišnici.

Razdolžitev kmeta.

Naš slovenski kmet je zašel po vojni vsled več vzrokov, ki ne leže v krivdi kmetov samih, v tako težke gospodarske razmere, da njegove kmetije niso

več uspevale, marveč da se je moral močno zadolžiti. Upal je vedno in pričakoval, da se bodo težki časi gospodarskega propadanja vendar spremenili v boljše tako, da se bo kmet prav v vsem počutil na svoji zemlji kot največji in najboljši gospodar.

A mesto izboljšanja — še korak navzdol k propasti. Kmet za svoje z žulji svojih rok, s trudom in z znojem svojega obraza pridobljene poljedelske proizvode ni takorekoč ničesar dobil in izkupil. Svoje življenjske potrebščine (blago in drugo) je pa moral prav tako drago plačevati, kakor takrat, ko je svoje pridelke najboljše vnovčil. Še več! Zadnje čase tistih niti v denar ne more spraviti. Kakor Lazarju se godi kmečkemu ljudstvu v gospodarskem življenju narodov.

Kmet je zabredel v dolgove. Zadolžiti se, je lahko delo, tem težje dolgov se iznebiti; tudi s plačevanjem obresti so že združene velike težave. Tako se je zgodilo, da je vsled nemožnosti vnovčenja lastnih pridelkov kmet z ostal s plačanjem obresti. Zapel je boben, ki je toliko kmečkih domačij izpraznil in jih izročil novim ljudem v oskrbovanje ter morda v prav isto usodno pot končanja.

Prisilna sodna prodaja slovenskih kmečkih domačij ob narodni meji pa ima za naš narod še narodnostno izgubo. Gospodarsko jačji drugorodni element (Nemci) pokupijo take domačije; na naših tleh se ustvarja nacionalna in gospodarska podlaga za širjenje tujcev.

V dneh gospodarske stiske kmečkega ljudstva je dolžnost javne oblasti, da skuša resnično omiliti bedo svojih narodov, predvsem pa onih, ki nosijo pravzaprav na svojih plečih vse breme davčnega načina. Taki poskusi omiljenja bede imajo lahko koristni namen in uspeh, ali pa samo vzbujajo videz, da bodo koristili, dočim je uspeh že od vsega početka dvomljiv in vprašljiv.

Ozreti se hočemo na naš zakon o zaščiti kmetov, ga pregledati in ugotoviti njegove solnčne in tudi senčne strani.

Smoter omenjenega zakona

je gospodarska zaščita kmetov; pod zaščito tega zakona ne spada vsak lastnik ali imetnik kmetij, torej posestnik v zmislu običajnega razumevanja pojma kmeta, marveč uživa v zakonu opisano zaščito le oni:

1. ki obdeluje zemljo sam, ali s člani svoje rodbine in
2. čigar obdavčni dohodek izvira pretežno od kmetijstva;
3. če ne presega njegovo posestvo 75 ha za obdelovanje sposobne zemlje = njive, sadovnjaki, vinogradi, travniki, razen pašnikov.

Kdor se hoče torej poslužiti omenjenega zakona, mora izpolniti oba spredaj opisana pozitivna pogoja in obenem ne sme biti veleposestnik (negativni moment).

Izjema od občega določila, da mora kmet obdelovati zemljo sam, ali pa s člani svoje rodbine, nastopi, ako ne more ta oseba vsled bolezni ali vsled slabosti sebe ali svojih rodbinskih članov sama obdelovati svoje zemlje; ma-

loletni otroci kmetov, dokler ne postanejo polnoletni, in kmečke zapuščine, dokler se ne izroče dedičem, spadajo pod ta zakon, čeprav prvi sami ne obdelujejo zemlje, v drugem primeru je pa osebno obdelovanje izključeno, ker zapustnika ni več, dedič pa še ni postal lastnik podedovanega zemljišča.

Potrdila o tem, kdo je kmet, izdajajo občine na zahtevo kmeta-dolžnika, ali na zahtevo sodišča; ta potrdila mora potrditi tudi srezko načelstvo.

Zaščita kmetov

pa obstoji od 20. aprila 1932 naprej v tem:

1. da se odložijo vse tekoče javne prisilne prodaje premičnih in nepremičnih stvari zaščitenih kmetov;

2. da se novih prodaj takšne imovine ne sme dovoljevati;

3. da se ustavljajo vse prisilne uprave in odvzemi zarubljenih stvari, ki se izvrše, da se prenesejo stvari od dolžnika-kmeta v hrambo tretje osebe;

4. dolžnik-kmet (njega porok in nerazdelni dolžnik) plača za svoje izvršljive dolgove največ samo 6% obresti, čeprav je bil obsojen na višje obresti; le tedaj, ako so določene nižje, plača kmet te nižje obresti.

Za zaščitenega kmeta so vobče dovoljene najvišje le 6% obresti letno. Preko te najvišje dopustne obrestne mere gre zakon samo v teh dveh slučajih:

1. ako upnik še pred vložitvijo tožbe prostovoljno odloži dolžniku-kmetu plačilo dospele terjatve, ali

2. ako umakne že vloženo tožbo.

V teh dveh primerih se sme dogovoriti največ 10% obresti letno, brez ozira na to, ali so ble prej dogovorjene višje ali nižje obresti.

Dogovori, da bo kmet plačal višje kakor 6% obresti letno, ako mu upnik dovoli odložitev izvršbe, ali višje kot 10% obresti letno, ako upnik dovoli odlog plačila, ali ako tožbo umakne, so neveljavni; sodišče samo ne sme viš-

Že čez noč

omehča Henko vso uma-
zanino perila! Poznate li
enostavnejši in udobnejši
način pranja kakor nam-
akanje perila s Henkom?
Zakaj se trudite, če Vam
Henko lajša delo?

**Vzemite vsaj
HENKO!**

Tudi za omehčanje
trde vode in vsako
čiščenje je Henko
priznano sredstvo.

HENKO za namakanje perila.

Evropska avtomobilska mreža.

Letos bo zborovala mednarodna zveza hribo-lazcev v mestu Kopenhagen na Danskem. Ob tej priliki pride na dnevni red vprašanje ustvaritve velike evropske ceste za avtomobile, ki bi vodila preko Evrope od Calais na severu Francije do Carigrada. Dolga bi bila 3000 km. Pozneje nameravajo k tej glavni cesti priklopiti še stranske, da bi bila cela Evropa nekako preprežena z udobnim cestnim omrežjem za avtomobile. Ako bo prišlo do uresničenja tega načrta, se bo zelo dvignil gospodarski položaj in toliko tisoč brezposelnih bo prišlo

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

27

(Dalje.)

Še pred popolno temo so se oglasili turški topovi z nasipa in naznanili, da ne bodo mirovali oblegovalci med nočjo. Bilo je pričakovati ponovnega napada pod zaščito noči, ali pa bode poskusil Turčin na eni strani srečo z rovi. Branitelji so bili čuječe na straži in so zažgali na več mestih obzidja visoko plamteče plamenice, da bi bilo izključeno vsako presenečenje. Kljub daleč vidnim varnostnim odredbam v Sisku je zapovedal paša kopačem in minerjem odhod. Vse polno splavov in čolnov se je oglasilo pritajeno na Kolpi in sililo z vesli proti levemu toku reke k obzidju trdnjave. Za trdnjavske topove je bila razdalja prekratka. Zaprasketale so dolge puške — — Nočni napadalci so kmalu prekinili strogo zaukazano tišino z obupnimi: Allah! klici. Vitez Pavel se je pojavil na obzidju, napenjal lok, spuščal tetivo, strelice so frčale proti reki — — Zdaj pa zdaj je čofnil s

splava ali iz čolna kak Turčin in odnesla ga je Kolpa v Savo. Najbolj drznim in vztrajnim pa se je le posrečil pristanek ob obzidju, a ti so bili sprejeti s kamenjem, vrelo vodo in gorečo smolo. Zvalovili in razburkali so nočni mir branitelji in napadalci, ki so skušali zasaditi za vsako ceno kopalno orodje, da bi izginili in se skrili pod zemljo. Množica pač zmore vse, in tako je bilo tudi pri Sisku. Ne oziraje se na izgube, je pritiskal Turčin ob obrežje in pričel rove na več mestih, da razstreli obzidje in izkuri trdnjavsko posadko kakor trdovratne jazbece. Izpad na kopače in minerje je bil izključen, ker je tekla Kolpa tik ob obzidju.

Prvo turško izkrcanje je uspelo delno. Vsak nadaljnji dotok pomoči so onemogočali trdnjavski topovi in puške. Braniteljem je bilo znano, da Turki zaenkrat nimajo na razpolago večje količine splavov in čolnov, da bi ponovili še v tej noči izkrcanje. Predno bodo spravili razpršene prve splave in čolne nazaj do tabora, bo preteklo nekaj ur. Ponehalo je pobesnelo kričanje napadalcev z reke. Čuti je bilo le še kopanje in vrtanje

jih obresti niti prisoditi, niti dovoliti izvršbe za nje.

Poroki in nerazdelni dolžniki kmetov uživajo tudi omenjene ugodnosti.

Tozadevna zaščita kmeta velja, dokler se ne izda kmeta o spremembi kmečkih dolgov, vsekakor pa preneha veljavnost zakona najkasneje 6 mesecev, računajoč od 20. 4. 1932, dalje, to je 20. 10. 1932.

Sodišča so sicer po svoji službeni dolžnosti dolžna, da prisilne dražbe, ki so tekle dne 20. 4. 1932, odložijo, kadar imajo že v spisu samem zadostno oporo za to, da je dotični zavezanec zaščiteni kmet. Velikokrat to dejstvo iz spisa ne izhaja s potrebno sigurnostjo, ali pa sodišča vsled preobloženosti z delom to prezrejo, tedaj mora vsak zavezanec sam, ako smatra, da spada pod zakon o zaščiti kmetov, predlagati pri izvršilnem sodišču, da se javno dražbo odloži. V tem primeru bo sodišče na zavezančev predlog zaprosilo pristojno občino za potrebno potrdilo, izvršilno postopanje bode pa sodišče ustavilo vse dotlej, da bo sklep o odložitvi prisilne dražbe postal pravno-močen, to je, ako ga ne bo mogoče izpodbijati z rekurzom (s pritožbo).

Močnejše pa je zakon zaščitil kmete-dolžnike,

ki so se jim njihovi predmeti (premičnine ali nepremičnine) prodale na javni dražbi, ako je kupil na javni dražbi prodane predmete:

1. zahtevajoči upnik sam ali
2. oseba, ki je z njim v sorodstvu ali svaštvu do druge stopnje, ali
3. zastopnik (pooblaščenec) zahtevajočega upnika.

Ta pojačena zaščita velja že od 19. 3. 1932 dalje.

Te vrste dražbe, ki so se izvršile po 19. 3. 1932 za dolgove zaščitenih kmetov in pri katerih je izdražbal prodajane predmete eden izmed gornjih oseb, se razveljavijo.

Posledica razveljavljenja je ta, da mora kupec izdražbane predmete

vrniti kmetu, kadar mu kmet vrne kupnino s 6% obresti letno od dne, ko je kupec plačal kupnino. Ako je kupec izdražbane predmete že prodal ali daroval dalje, ali pa so sicer prešle v tretje roke, torej ako izdražitelj ne more več stvari vrniti, tedaj mora povrniti kmetu pravo vrednost izdražbanih predmetov, ki so jo imeli na dan dražbe, dočim mora kmet vrniti kupnino s 6% obresti letno od dne, ko je kupec položil kupnino; kmet lahko zahteva tudi povračilo škode, ako je stvar manj vredna ali poškodovana.

To poročilo prave vrednosti mora zahtevati zaščiteni kmet v šestih mesecih, ko dobi ta zakon obvezno moč, to je najkasneje do 20. 10. 1932.

Za prenos nepremičnin od kupca-zdražitelja nazaj na zavezanca se ne plača ponovne prenosne takse.

O sporih zaradi vrnitve predmetov in zaradi povračila resnične vrednosti odločajo izvršila sodišča.

Kljub tem določilom pa morejo doseči prisilno dražbo: narodna banka, državna hipotekarna banka, privilegirana agrarna banka, državni zaklad za terjatve, za katere se vodi izvršba na osnovi sodnih odločb (n. pr. bolniški stroški), samoupravna telesa (banovine, občine, OUZD itd.) in njihove hranilnice ter zadrage, ki so organizirane in poslujejo po veljavnih zakonih o zadržgah.

Tudi za preživninske terjatve proti dolžniku-kmetu in za terjatve, ki izhajajo iz njegovega kaznjivega dejanja (razne odškodnine, bolestnine itd.) se lahko doseže prisilna dražba kmetove imovine.

Zlasti pa lahko vsakdo za vse svoje terjatve, ki so nastale po dnevu 20. 4. 1932, predlaga pri sodišču prisilno dražbo in isto izvede.

Poleg teh določb vsebuje zakon tudi še predpise, kako se odpomore denarnim zavodom, ki so vsled odložitve izvršb zašli v plačilne težkoče:

1. vsled obče kreditne krize ali

2. vsled neobičajnega in prekomernega dvigovanja vlog, pod pogojem, da so vrednosti zavoda večje od bremen.

V tem primeru določi ministrski svet na zahtevo prizadetega zavoda po predlogu ministra za trgovino in industrijo roke za izplačilo vlog in drugih terjatev. Predpišejo se tudi ukrepi, ki so potrebni za redno poslovanje zavoda ter za varnost vlagateljev in ostalih upnikov. Minister za trgovino in industrijo ima pravico, da prizadetemu denarnemu zavodu postavi komisarja, ki stalno nadzoruje poslovanje zavoda.

Ostali del zakona je postavil v veljavo nekaj predpisov novega izvršilnega zakona, kar pa za Slovenijo ni ničesar novega z ozirom na to, da že danes veljajo prav enaka določila.

(Konec prihodnjič.)

★

Cene in sejska poročila.

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 24. junija 1932 je bilo pripeljanih 116 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 90 do 110 Din, 7—9 tednov stari 150 do 200 Din, 3—4 mesece stari 250 do 300 Din, 5—7 mesecev stari 350 do 400 Din, 8—10 mesecev stari 450 do 500 Din, 1 leto stari 600 do 650 Din, 1 kg žive teže 6 do 6.50 Din, 1 kg mrtve teže 10 do 11 Din. Prodanih je bilo 99 svinj.

Usoda raziskovalca.

Pred 20 leti se je podal angleški polkovnik in raziskovalec Fawcett prvič v južnoameriške pragozdove. Prodril je v vzhodno Bolivijo, prepotoval pokrajine, v katerih je bil nepoznan belokozec. Ko se je povrnil po dveh letih v domovino, je poročal o indijanskih plemenih, ki niso še imela nikdar posla z belim človekom. Izsledil je nepoznan narod, ki šteje 100.000 duš in životari ob izviri reke Madidi. Pozneje je nalezl oberst Fawcett v državnem arhivu braziljanskega glavnega mesta Rio de Janeiro na dokument iz leta 1745. Iz

pod obzidje, ki bo najbrž pomenilo proti jutru zavzem trdnjave. Ko bodo slišali ob prvem svitu v taboru prve razstrelbe, bodo navalili z vso pehoto na trdnjavo.

Napram podzemeljskim rovom so bili obleganci brez moči. Da bi ne žrtvovali poleg obzidja še topov in streliva, so spravili z dela trdnjave ob reki vse obrambne predmete, da bi jih ne pokopale pod seboj eksplozije. Glavno moč so osredotočili proti taboru, iz katerega je grozil ob zori glavni naskok. Glede kopačev in minerjev so računali, da bodo imeli z njimi lahek opravek.

Komaj je prepodil jutranji svit nekoliko gosto nočno temo, je počilo pod obzidjem ob Kolpi zamolklo, tla so zavalovila, en obrambni stolp se je porušil, zidovi so se zamajali pri temeljih in pokazali na več mestih prav velike razpoke. Pok razstrelb je pognal na noge turški tabor, kriknili so tisoči kakor iz enega grla. Vpitje in tulenje bojnikov je bilo znamenje za napad. V polkrogu so se začeli pomikati proti trdnjavi pijonirji-mostrarji, za njimi pehota in za to so sedali jezdec na konje. Napadalne čete so kričale, kakor bi ho-

tele preplašiti z vpitjem branitelje in se polastiti Siska. Nadvse pobesnelo, liki najhujše grmenje burno pripravo za napad iz tabora je vprizoril zviti Hasan le kot slepilo. Istočasno, ko je grozil tabor s poplavo, so zašušljala kolikor mogoče na rahlo vesla čolnarjev, ki so prepeljavali turške napadalce po Kolpi, ki bi naj zasedli porušeni stolp in se prebili skozi izstreljene razpokline. Nakana bi mu bila sigurno uspela, da ni obrnil sam Bog Toplišekovih oči, ki je stal tik ob za brambo pripravljenem Pavlu, proti Kolpi. Kot blisk ga je prešinilo: Pravi napad ne bo iz tabora, ampak po reki. Na porazno nevarnost opozorjeni vitez je kriknil iz polnega grla: »Kolpa!« Rezerva je planila k za razvalinami pripravljenim topovom, zgrabila puške in otvorila ogenj na s čolni posuto Kolpo. Na reki presenečeni Turki so zavpili k Allahu na pomoč! Ko so pa videli, da bi bil po izsleditvi prevare vsak napad zaman, so krenili mesto proti toku po reki nazaj proti taboru. Tudi paša je že bil zapazil osmešenje napadalnega načrta, je opustil naskok po suhem in se je moral zadovoljiti med penečim besom in kletvi-

do zaslužka in kruha v vseh državah, skozi katere bodo vodile nove ceste. Cestno omrežje bo zgrajeno po načinu italjanskih avtomobilskih cest, to se pravi: ceste bodo široke, brez ostrih ovinkov, da bo mogoča tem večja hitrost.

Zmago tehnike čez prostor in čas

osvetljujejo tile podatki: Ko je Aleksander veliki zapustil Malo Azijo na poti v Indijo, je potreboval do njene najvzhodnejše meje le to dni, aeroplan pa pride iz Angore do Kalkute sedaj tri dni. Ko se je Cezar vrnil iz Egipta v Italijo, je moral potovati tri mesece, parnik vozi sedaj tri dni. Nemški pesnik

te najdbe je sklepal, da živijo v braziljanski pokrajini Matto Grosso belokožni Indijanci. Pripovedovalo je že tudi več raziskovalcev ter pustolovcev, da so srečali v osrednji Ameriki in po neizmernih pragozdovih ob južnoameriškem veletoku Amazonas bele Indijance.

Fawcett je prevzel nalogo, da odkrije javnosti bele Indijance, če se v resnici gibljejo pod solncem na zemlji. Dne 21. marca 1925 se je podal na pot s svojim sinom, ki je bil takrat star 21 let, in z njegovim prijateljem, 23letnim Raleigh Rimellom, iz Cuyabe, da bi poiskal bele Indijance v pokrajinah ob izviru rek Tapajoz in Xingu. Od omenjenega dne ni bilo o raziskovalcu in o njegovem spremstvu nobenega glasu.

Zemljepisna družba v Londonu, ki je podpirala polkovnika z denarjem, je že odposlala več ekspedicij, ki bi naj poiskale izginulega. Vsa prizadevanja so bila doslej zaman, ako izvzamemo govornice, ki so se pojavile leta 1927, a niso bile kos natančnejši preizkušnji. Po tem neosnovanem besedičenju bi naj bil naletel na tri raziskovalce braziljanski pustolovec 170 km proč od mesta Diamantina v pragozdu. Izpovedal je, da je oberstov sin zbolel. Radi boleznii je sklenila trojica, da se preseli v pragozd, kjer bo vztrajala tako dolgo, da se zopet povrne zdravje mlademu Fawcettu. Zopet je bila na to izpoved odposlana ekspedicija, da bi našla zgubljene, a tudi tokrat je bilo iskanje brezuspešno. Najbolj verjetno bo pač, da so trojico zajeli divji Indijanci in jo umorili. Polkovnik se je odrekal, ko se je podal na pot, vojaškemu spremstvu, ker je bil prepričan, da je v braziljanskih džunglah večja varnost miren sporazum z indijanskimi plemenii nego pa celi polk do ušes oborožene pehote.

V najnovejšem času pa je došlo obvestilo, da je govoril z Indijanci ob zgorajnem toku reke Amazonas lovec, rodom Švicar. Ti Indijanci so mu povedali, da živi že več let nek belokožec

med divjim plemenom kot ujetnik. Popis se nanaša na pogrešanega Fawcetta.

Izključeno ni, da bi polkovnik več ne živel. Mrtvim domnevani raziskovalci so se že večkrat povrnili kar nadoma. Leta 1927 je dvignila mnogo prahu vest, da je bil umorjen nemški raziskovalec srednje-azijskega Tibeta in južnega tečaja Viljem Filchner. Nekaj mesecev za tem se je Filchner — srečno vrnil v domovino.

Ko se je podal Fawcett na pot, da bi izsledil bele Indijance, je bil star 58 let. Ako še živi, je danes 65letnik. Dolgo ni več čakati, ako ga hočejo najti živega, ker sicer bo podlegel radi starosti neprilikam divjine in ne zahrbtnosti od strani divjih — belih Indijancev.

DEKLETOM ŠMARSKE DEKANIJE.

V nedeljo, 17. julija, priredijo krščanske dekliške organizacije šmarske dekanije proslavo sedemdesetletnice smrti škofa Slomška, velikega učitelja in prosvetitelja našega naroda in prijatelja slovenske mladine. Škof Slomšek je bil rojen na Ponikvi v šmarski dekaniji, zato ima ta dekanija tem večjo dolžnost, da proslavi svojega velikega rojaka, največjega sina naše zemlje. Proslava se bo vršila pri Sv. Roku nad Šmarjem ter začenja ob 19. uri predpoldne. Govorita gg. kanonik Časl in profesor dr. Hohnjec. Dekleta Marijinih družb, dekliških zvez in vobče krščanske mladinke šmarske dekanije in sosednih krajev, pridite v najoblinejšem številu!

★

Št. Peter pri Mariboru. Prosvetno društvo »Skala« priredi v nedeljo dne 10. julija t. l. izlet po lepih Slovenskih goricah z avtomobilom, na katerem bo prostora za približno 30 oseb. Za kratek čas se pomudimo po različnih krajih, pri pozni službi božji pa bomo pri Mali Nedelji. Vrnili se bomo čez Ptuj. Kdor se želi udeležiti tega izleta, se naj prijavi pri društvenemu predsedniku ali pa pri katerem drugem odborniku. Vsa vožnja bo stala le par »kovačev«.

Pustolovec kot poveljnik.

V zadnji kitajsko-japonski vojni so služili v kitajskih vrstah evropski oficirji. Baš temu dejstvu gre zasluga, da je bil odpor kitajskega vojaštva tako trd in so krenili Japonci na pot miru na pol poti, dasi so bili prvotno prepričani, da bodo pojužinali Kitajce pri Šangaju na kisli juhi.

Eden od najbolj izrednih belokožcev, ki so igrali v najnovejši kitajsko-japonski vojni važno vlogo, je bil poveljnik kitajskih zračnih sil Šang-Hui-Schang. Pod tem pristno kitajskim imenom se skriva ne Kitajec, ampak mednarodni pustolovec, ki je bil rojen v Ameriki in je tamkaj zabeležen z imenom Bert Hall. Je sin delavca v Čikagi. Preselil se je že v mladosti na Francosko, ker je bil prepričan, da bo tamkaj lažje dobil službo kočijaža nego v ameriški domovini. V resnici pa se ni povzpел do pariškega fijakerja. Godilo se mu je v Franciji tako slabo, da se je vpisal v tujsko legijo, da se je le preživel. Dve leti je vztrajal v legiji. Posrečil se mu je pobeg in došel je v Evropo, ko je izbruhnila svetovna vojna.

Ker je bil izboren letalec, so ga pri delili letalstvu, kjer se je kmalu odlikoval po hrabrosti in spretnosti. Med svetovno vojno je pisalo časopisje veliko o Bertu Hallu, ki je znal tako spretno odbijati nemške zračne napade. Bil je eden najbolj slavljениh junakov v zraku. Radi neprestanega vztra-

Goethe je potoval iz Weimarja v Verono dva meseca, danes 20 ur. Ko se je Napoleon vrnil iz Rusije, je prepotoval razdaljo Varšava—Pariz z najhitrejšimi konji v desetih dneh, danes rabi ekspresni vlak 36 ur. Vožnja z Angleške v Severno Ameriko je trajala pred 100 leti celih šest tednov, današnji brzoparniki jo prehitijo v petih dneh. Transport blaga ob Kongu je trajal do lanskega leta iz notranjosti do morja tri tedne, danes za zrakoplov eno uro.

Hudobno.

»Jože, ali imaš luknjo na glavi?«
»Ne. Čemu vprašaš?«
»Ker imaš na rami polno žagovine.«

jo z obično kanonado, ki je bila le znak onemoglosti.

S turškimi kopači in minerji je posadka obračunala na brzo roko. Srečno je minul tudi drugi dan oblege, 18. junij. Poškodbe vsled min pa so le bile tako hude, da ni bilo niti misliti na popravo ter zazidavo obzidja. Poveljniku Blažu Gjuraku je bilo jasno, ako se posreči Turkom še en pristanek s Kolpe, je Sisak zgubljen. Branitelji morajo biti neprestano noč in dan na nogah. Do onemoglosti utrujen vojak ni za brambo, kaj šele za napad. Daljša oblega bi pomenila za Sisak siguren pogin. Še v noči 18. junija je bilo sklenjeno, da zapusti takoj od vojne sreče spremljani Miha Toplišek trdnjavo z dvema Hrvatoma, se splazi do Save, jo preplava ali prekorači. Na desnem in pred Turki varnem savskem bregu bodo že dobili konje, da dosežejo čimpreje Zagreb in glavni stan bližajoče se krščanske vojske. Miha je vzel seboj še pismo poveljnika, v katerem je bila zaprosena nujna odpomoč, sicer bo padla trdnjava radi turške premoči in predolge oblege.

Previdnemu, prekanjenemu in od gorečih

molitev spremljanemu Toplišku se je posrečil pobeg. V nasprotnem slučaju bi ga bili Turčini takoj obglavili in nataknili njegovo glavo na kol kot svarilo vsem nadaljnjim pošiljkam po pomoč.

Dne 19. junija je miroval turški tabor. Le artilerija je streljala z nasipa s kratkimi odmori ter rahljala na vseh koncih ter krajih trdnjavsko obzidje.

Dne 20. junija so vozili, nosili in vlačili turški vojaki hlode in deske preko mosta na desni breg Kolpe v tabor. Gotovo so se pripravljali na nov napad, samo bogznaj pod kakim kritjem in na kak nov zviti način. Obleganci so izzivali z vso drznostjo na dvoboj. Niti eden od ozmerjanih begov ni maral vgrizniti v to vabo. Branitelji so imeli dva dni in dve noči časa, da so se menjavali odpočili, nasitili ter pripravili na ponovne zahteve obrambe, hrabrosti in prenašanja naporov brez spanja.

V noči od 20. na 21. junija so vzrasli na treh koncih pred taborom veliki napadalni stolpi, ki so bili oboroženi na vse strani s topovi. Na va-

janja v zračnih borbah je bil s svojimi živci leta 1917 tako pri kraju, da je moral dati slovo letalstvu. Ker je bil izredno preudaren, so ga poslali Francozi v zadnjem vojnem letu s posebnim poslanstvom v Romunijo.

Konec vojne in temu sledeči dogodki so končali Hallove pustolovščine. Prišel je čas, ko je zacvetela bodočnost — filma. V Hollywoodu v Kaliforniji je poganjala filmska trgovina kakor gobe po dežju. Bert Hall je hotel izrabiti tudi to ugodno priliko, da bi postal bogat pri filmu. Bil je sam v eni osebi: režiser, operater in ravnatelj. Le denar ni izviral iz njegovega žepa, ni ga namreč posedal in sploh je bil preveč previden, da bi spravljaval v nevarnost lasten kapital. Glede filma je bil premalo strokovnjak, da bi bil ustvaril res nekaj dobrega ter privlačnega. Amerika in Evropa sta plačevali za njegove filme tako malenkostne svote, da niso bili kriti niti stroški. Doživljal je od strani tvrdk, ki se glede filmov na višku, prehudo konkurenco. Slednjič se je prepričal, da njemu noče zasvetiti filmska zvezda in jo je odkuril iz zapada na vzhod.

Najprej je poskusil s tihotapljenjem orožja in letalske opreme za Kitajce. Ker je zadel pri tem poslu na nepremostljive težave, se je podal sam na vzhodno bojišče v prepričanju, da bo že dobil zaposlenje kot svoječasni najboljši letalec. Res se mu je posrečilo, da je prepričal Kitajce o tem, da je on taisti izvoljeni, ki bi zamogel uspešno organizirati kitajsko letalsko orožje. Kitajci so mu zaupali poveljstvo zračnih vojnih sil in ga prekrstili v Šang-Hui-Šanga. Kitajska je posedala ob izbruhu zadnjih sovražnosti z Japonci prav malenkostno število bojnih letal in še le Hall je ustvaril čisto nov tip bojnih letal, ki so se izborno obnesla in povzročila Japoncem dokaj pregla-vice. Tudi po sklepu miru pri Šangaju je ostal Bert Hall še tudi nadalje poveljnik in organizator kitajskega letalstva.

Kamnica. Za binkoštni ponedeljek so skazali tatje naši župnijski cerkvi to izredno čast, da so jo obiskali in jo želeli spraviti ob malenkosti, ki so jih darovali siromašni farani: žarnice in pa oltarne preproge. Posebnega blagoslova jim ti darovi siromakov pač ne bodo prinesli. — Ko obžalujemo tako zlobnost, se iz srca veselimo prelepih naših cerkvenih slovesnosti, ki se vršijo pri nas skoraj od nedelje do nedelje. Poleg blagoslovitve sv. Urbana 12. junija nam je prinesla prav posebno veselje 5. pobinkoštna nedelja 19. junija, ko so naši najmlajši pod vodstvom monšija. Vrežeta, profesorja v Mariboru, obhajali svoj najveselejši praznik prvega sv. obhajila. Ta vzorni red in to iskreno pobožnost bi bili morali videti vsi zlobneži, pa bi odnehali. — Popoldne iste nedelje je bila javna izkušnja iz veronauka, ki je dokazala, da je naša mladina v najboljših rokah.

Št. Peter pri Mariboru. Rodbinska žaloigra, ki se je doigrala v Grušovi dne 24. aprila, je bila dne 24. junija predmet sodne obranave pred mariborskim senatom. Obtožnica je očitala Mariji Tivadar, da je nagovarjala soobtožene: Antona Vauda, Antona Kaloha in svojega sina iz prvega zakona Janeza Lajha, da so napadli Matijo Tivadarja ter ga ubili. Obtožnica opisuje žalostne družinske razmere, ki so vladale med zakoncema Tivadar. Prvi mož Marije Tivadar je padel v svetovni vojni, nakar se je vnovič poročila l. 1920. Z možem sta kupila nato posestvo v Grušovi. Kmalu je prišlo do družinskih preprirov in že leta 1923 je vložila žena prvo tožbo na ločitev zakona. Navajala je, da črti njen mož otroke iz njenega prvega zakona ter ji na razne načine grozi. Sledile so nato še druge tožbe na ločitev zakona, ki pa so se vse končale s poravnavo. Razmerje med obema pa

Ne zamudite! Sandale za otroke po Din 20.—, platnene čevlje z gumijastimi podplati po Din 25.—, 30.— in 40.— kupite pri tvrdki Martin Sumer, Konjice. 716

je sčasoma postalo nevzdržno in naposled se je žena presečila s svojimi otroci k sosedu. Mož je nato prodal svojo polovico posestva, katero je obdolženka kupila nazaj z velikimi žrtvami ter postala tako izključna lastnica celega posestva. Tudi mož se je nato preselil, vračal pa se je večkrat nazaj ter delal ženi na posestvu razno škodo. Dne 24. aprila so se nahajali obdolženca Vauda, Kaloh, Lajh in Marija Tivadar v vinski kleti; vračali so se proti domu, ko so zagledali Matijo Tivadarja, ko je ležal v travi na posestvu svoje ločene žene. Pretepli so Tivadarja tako, da je obležal mrtev. Udarci so mu zdrobili lobanjo. Potem so se vsi trije podali na dom pokojni-kove žene in ubijalske kole razžagali in sežgali. Za uboj se je takoj zvedelo in orožniki so storilce polovili. Tajili niso, le zatrjevali, da niso nameravali Tivadarja ubiti, temveč ga samo preteptati, kakor jih je nagovarjala soobtožena žena ubitega. Vauda in Lajh sta bila otrojena vsak na šest let robije in trajno izgubo častnih pravic, Kaloh pa na šest let strogega zapora, dočim je bila Marija Tivadar oproščena.

Limbuš pri Mariboru. Po kratki in mučni bolezni je umrla gđ. Marija Kučer, gostilničarka v Limbušu in sicer v Gradcu. Tja so jo prepeljali, da bi ji, če bi se sploh dalo, rešili življenje. Stara je bila komaj 42 let. Prepeljana iz Gradca, je bila pokopana v rodbinski rakvi v Studencih pri Mariboru. Veličasten je bil njen pogreb. Spremljali so jo godci, pevci ter mnogobrojno občinstvo. Pokojnica je bila znana kot zelo radodarna oseba. Naj ji bo za vse dobrote, ki jih je storila v življenju, do-ori Bog obilen plačnik! Naj počiva v miru!

Limbuš pri Mariboru. Dne 8. maja t. l. je odšel k vojakom Božidar Vehovar, sin posestnice in sicer edini, iz Pekar št. 9, k 4. konjeniškem polku v Vršac (Sremski Banat) blizu romunske meje. Ravno mesec dni nato pa je vsled bolezni in sicer obojestranske pljučnice, tam daleč od doma in ljubljene matere ter edine še živeče sestre moral zapustiti ta svet, mater in sestro, star še ne 21 let. Bil je edini še živeči sin vdove matere Ivane Vehovar, posestnice na Pekrah, ki je z njim izgubila vse, zlasti pa pridnega, poštenega, zvestega in nad vse ljubljenega sina ter bodočega gospodarja. Pokojnik je bil vzoren fant, ki ni po-

ljarjih so pričeli pomikati na vse zgodaj stolpe proti trdnjavi, da bi otvorili topovski ogenj bolj od blizu, porušili vse obrambne stolpe trdnjave in omogočili splošen naskok. V turškem taboru pa je vršelo kakor v čebelnem panju, ako potolčeš po njem, ko so že čebele pri počitku. Turški poveljniki so švigali na konjih sem in tja, kazali proti mostu, za pionirje, ki so se ukvarjali z lesenimi stolpi, se ni nikdo prav zmenil. Kakor strele iz jasnega se poženejo konjiki z vitezom Pavlom na čelu iz trdnjave, po suhem jeziku med jarkoma in že so padali smrtonosni udarci po presenečenih pionirjih. Preplašeni Turčini so se zatekli v klicih k Allahu in jo ubrali proti taboru. Turška vojska tolike drznosti oblegancev niti od daleč ni slutila. Gledala je nemo srdito napad peščice krščanskih jezdecov in zmedene ter bežeče pionirje. Za zmagovitimi vitezi so privreli izza obzidja pešci in predno so se zavedli Turki kako in kaj, sta že bila dva obležna stolpa v ob-jemu plamenov od tal do vrha. Izpad, ki je uničil dva s tolikim trudom zgrajena stolpa, zahteval življenje več Turčkov, se je odigral brez odpora

ogromne sovražne premoči tekom dobrih deset minut. Ko so se zapodili turški jezdec proti kanalu, so že bili izpadniki pri trdnjavi, odkoder so zasmehovali turško druhal na ves glas.

Vrhovnega turškega poveljnika očitvidno ni veliko zanimal ta poraz. Pehota in jezdec so pričeli se strinjati v oddelke. Ko je bila polovica tabora urejena po četah, se je prikazal izza najlepšega šotora Hasan s celim štabom in se postavil na čelo zbranega dela vojske, ki je nastopila prehod preko mosta. Turški tabor na desnem bregu Kolpe se je praznil, a ni se izpraznil, da bi ga bili podrli. 10.000 najboljših vojakov broječa turška sila se je razvrstila po bojnem načrtu na levem bregu Kolpe na otoku v tri skupine. V levo krilo ob Odri so se razpotegnili pešci, sredini s pehoto in jezdec je poveljeval zborniški sandžak Memibeg, na desno krilo blizu mosta se je postavil Hasan paša. Na levi strani bojne ravni je imela turška armada Odro, za hrbtom Kolpo, a na desni most čez Kolpo, po katerem bi se mogle umakniti čete v slučaju skrajne potrebe v tabor.

(Dalje sledi.)

Röntgenove žarke uporabljajo tudi za presvetljevanje dreves, da vidijo, če je deblo zdravo ali nagnito. To je posebno potrebno za kupca, ki izbira debela, katera bi bilo treba posekati.

Za ozdravitev pijancev uporablja policija (Kolorado) dobro sredstvo. Prijetega pijanca fotografirajo in mu to fotografijo pokažejo, ko se spet iztrezni. Grda slika je že ozdravila marsikoga.

Zračna množina, ki jo človek dnevno vdihava in izdihava, tehta nekaj čez 15 kg, torej nekako šestkrat toliko kakor njegova tekoča in trdna hrana, katero porabi v istem času.

znal gostilne in ponočevanja. Po dolgotrajni vožnji iz mesta, oziroma bolnice v Vršacu domu, je bil od svojega rojstnega kraja dne 14. junija t. l. slovesno na limbuškem pokopališču pokopan, kamor si je pred smrtjo želel, da bi skupaj počival s svojim ljubim rajnim atekom. Ob odprtem grobu se je od rajnega poslovil v imenu svojem in vseh navzočih vlč. g. župnik Andrej Bračič. Z vznesenimi besedami je izsilil vsem navzočim solze iz oči, slikajoč pokojnika kot vzor fanta vsej doraščajoči mladini. Vlč. g. župniku, požarni brambi v Pekrah, udeležencema orožniške postaje v Studencih ter obilim udeležnikom žalostnega spreveda izreka iskreno zahvalo žalujoča mati, sestra in ostali sorodniki. Dorče, počivaj v miru! Tebi naj velja geslo: »Ena se tebi je želja spolnila, v zemlji domači, da truplo leži!«

Št. Ilj v Slov. goricah. Prostovoljno gasilno društvo v Št. Ilju v Slov. goricah priredi v nedeljo dne 3. julija ob treh popoldan slovesno blagoslovitev svojega Gasilskega doma. Spored je sledeči: ob 10. uri dopoldan slovesna sv. maša, ob 14. uri popoldan sprejem gostov na kolodvoru. Ob 15. uri popoldan blagoslovitev doma. Nato vrtna veselica združena z razno zabavo, srečolovom itd. Ker je namenjen čisti dobiček za odplačilo Gasilskega doma ter za nakup drugega gasilskega orodja, vabimo vse prijatelje gasilstva za obilen obisk.

Zbigočci pri Gornji Radgoni. Prišla je spomlad in prinesla cvetja, da z njim okraši prestol Srca Jezusovega. Prišel si tudi ti in se poklonil Kralju meseca junija in ga počastil v »prvem petku«. Takrat si mu izročil svoje srce in svoje življenje, najlepši šopek, ki ga more sprejeti božje Srce. Lep in čist je bil ta šopek, zato je sklenila večna Ljubezen, ohraniti ga svežega in nedotaknjena pri sebi. V soboto dne 18. junija so zapeli tužno zvonovi, umrl je Fricek Klemenčič, zidarski učenec. Spogledali smo se in nismo verjeli, da je izginilo mlado življenje iz naših fantovskih vrst; ko pa smo zagledali svežo gomilo, ki je zagrnjena mladeniča 20 let, smo zajokali, ker smo zgubili skromnega in tihega, pa vendar tako veselega Friceka. Enajst tovarišev »svečarjev« je spremljalo k zadnjemu počitku, dvanajsti si bil ti; ni prizanesla skrita kal boleznij tvojemu mlademu življenju; ugasnilo je, kakor ti je ugasnila sveča, ki si jo kot »svečar« držal med službo božjo v božjo čast. Srčna hvala njegovim tovarišem, ki so ga pospremili, duhovščini, pevcem, ki so mu zapeli zadnjo pozdravno pesem pomladi »Vigred«; hvala drugim sorodnikom in znancem, ki jih je globoko zadel njegov odhod! Staršem, bratom in sestram pa globoko sožalje! Ti pa, Fricek, uživaj pri božjem Srcu večno pomlad!

Ptuj. Poročil se je dne 12. t. m. v minoritski cerkvi cerkovnik Glušič Dominik z mladenko Veroniko Brunčič, večletno članico pevskega društva »Cecilija«. Čestitamo ter želimo novoporočenima obilo sreče in blagoslova!

Sv. Ana pri Makolah. Dne 18. junija t. l. smo na našem farnem pokopališču položili k večnemu počitku umrlega g. Franca Babšek, posestnika na prijaznem Marofu bivše stare Štatenberške graščine pri Sv. Ani. V najlepši moški dobi, star 57 in pol leta, je zapustil svoje ljube domače: žalujočo ženo, dva sinova in tri hčere. Bolehal je na notranji poškodbi iz svetovne vojne. Le zadnje leto je bolj občutil, da ni več tako trden. Toda o svoji bolezni ni tožil nikomur. Prenašal je mirno in Bogu vdano svoje trpljenje. Ko se je pred tremi tedni vlegel na bolniško posteljo, je že čutil, da se mu bliža zadnja ura. Razodel pa

tega ni svoji ženi, niti otrokom. Domači ter obiskovalci so ga v boleznij tolažili, da bo že še boljše. On je vse mirno prenašal brez kakšnega tarnanja ter se celo šalil, da ni za drugo, kakor za v grob. Dne 15. junija ob 17. uri je prejel zelo spoštljivo presvete zakramente kot popotnico v večnost ter se lepo pripravil za pot v boljše življenje, kjer ni trpljenja ne gorja, ter je mirno v Gospodu zaspal dne 16. junija okrog pol osmih zjutraj. Pokojni je bil dober in zvest mož, krščanski oče, vzoren katoličan, skrben gospodar, miroljuben sosed, gostoljuben prijatelj vsem, ki so se k njemu zatekli bodisi v kaki koli potrebi. Več let je županoval občini Sv. Ana, bil ključar podružne cerkvice sv. Ane. Bil je neumorni delavec, zbal se ni slabega vremena, ne pretežkega dela ter se marljivo trudil za svojo družino ter za blagor bližnjega do časa, ko se je vlegel na poslednjo bolniško posteljo. Skrbel je za red pri občini in za blagor cerkve. Za olepšavo cerkvice sv. Ane in za nabavo novih zvonov pri isti cerkvi je imel največ zaslug on, kakor tudi za župno cerkev sv. Andreja v Makolah ima neveljive zasluge. Iz obraza se mu je brala vedno ponižnost ter tudi nikdar ni silil v ospredje. Pomagal je tudi pri raznih mladinskih društvih za blagor naroda ter bil čez 30 let naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Da je bil zares povsod priljubljen, se je pokazalo tudi dejansko. Ob potrebi za kakšno dobro stvar glede pobiranja, ali prošnja za delavce za cerkev ali slično, je bil on uslišan, če morda mogoče drugi ne. Dobri in zvesti prijatelji so ga tudi v boleznij obiskovali. In vključno tolikemu delu je vendar prišlo veliko ljudi kropit na mrtvaškem odru ležečega ter ga spremit do hladnega groba. O njem pač smemo trditi: ta je bil ljub Bogu in ljudem. Celó življenje je lepo živel, rad k sv. maši hodil, presvete zakramente prejemal ter je tudi na zadnjo uro brez težav sladko in mirno izdihnil svojo blago dušo. Naj mu ljubi Bog vse bogato poplača!

Sv. Ana pri Makolah. Podpisani se tem potom zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri so obiskovali našega ljubega očeta Franca Babšek ob njegovi bolezni, ga kropili na mrtvaškem odru, spremili v sprevedu do hladnega groba, tolažili našo žalostno mater, govornikom pa odprti ravki, darovalcem za mrtvaške vence; predvsem pa preč. domačemu g. župniku za trud ob sprevidenju in tolažbi ter za poslovilen govor ob odprtem grobu, ter cerkvenim pevcem za žalostinke. Ljubi Bog naj vsem bogato poplača! Franc in Anton Babšek, sinova. Ana, Liza in Marija omožena Mesarič, hčeri. Simon Mesarič, zet. Stanislav, Marica, Rozina, vnuk in vnukinje.

Šmarje pri Jelšah. Sveti Vid je črešnji sit, pregovor pravi; toda letos jih zaradi zapoznelega časa še ni in jih tudi preveč ne bo, ker so se v naših krajih bolj slabo skazale. Če bi po letošnjih črešnjah sodili, potem bi tudi trgateg ne imela biti bogve kako obilna, čeravno je trsove z velikimi zdravimi grozdeki kakor obsuto in se je cvet ob najugod-

Pri želočnih težkočah, zgagi, zmanjšanem občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspanosti povzroči kozarec Franz Josefove grenčice takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefovo« vodo kot važen pripomoček proti griži, kakor tudi želočnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

nejšem vremenu pričel. Bog nam obvaruj, kar se je nam pokazalo v gorcah in na slivah ter hruškah, pa še bomo na dobrem; prav posebno pa nam prizanesi s točo, ki je nam lansko leto ves severni del župnije popolno zabila. — »Slovenski Gospodar« nam poroča o velikih proslavah presv. Evharistije na raznih krajih naše škofije.

Pišce. Zadnjič naznanjeno ustanovljeno društvo dobro napreduje. Seveda se naš Janez poteguje za predsedniško mesto, a mu ga ne damo, ker nas je zadnjič preveč razburil, ko je splezal na cerkveni stolp in plesal po jabolku na stolpu. Seveda se mu je to lahko posrečilo, ker stolp popravljamo in je zato oder postavljen in od odra speljana zveza do jabolka na stolpu. Pa saj je prejel svoje plačilo za to od g. Karleka, zato mu mi ne damo še predsedništva pri »Sv. Žejku«. Mi smo si odborniška mesta pri našem novem društvu zamislili prav idealno in zato bomo predsedstvo izročili naši Tiliki, ki se tudi na take stvari razume in ne samo na pokapanje mačkov. — Te dni nas je obiskalo društvo »Juga« iz Zagreba. Pripeljal je društvo k nam na obisk naš rojak g. Vogrinc. Par lepih slovenskih in hrvaških pesmi nam je društvo zapelo ob tej priliki in nam še obljubilo, da nas drugič obišče tako, da nam bo zapelo pri sv. maši. Vsi pač iz srca pozdravljamo to misel. — Žalost pa nam je objela srce, ko smo zaznali, da po naših hribih in dolinah hodi zavratna davica, ki je že utrgala nit življenja 4 mesece staremu Jožetu Grmovšek. Pa smo sovražniku napovedali boj na nož in upamo, da ga bomo kmalu pregnali iz naše sredine. Upanje še nam veča dejstvo, da v zadnjem času novih obolenj ni bilo.

Vransko. Žrtev materinstva je postala gospa Beti Rožanc, rojena Kok, v 37. letu. Rojena je bila na Vranskem, kjer je tudi šolo dovršila, potem je bila nekaj let v Nemčiji. Nazaj se povrnivši, se je poročila in sedaj je postala žrtev, ko je v otroški postelji našla prehitro smrt z otrokom vred. Pogreb ljubljene sorodnice je bil dne 18. junija, ob štirih popoldne, ob jako obilni udeležbi. Prisrčna hvala vsem sorodnikom!

Gornjigrad. Dolžne se čutimo, da postavimo našemu velezaslužnemu, marljivemu bratu na prosvetnem polju g. sodniku Rantu tudi v »Slov. Gospodarju« skromen spomenik. Bil je preprost pravi gorenjski fant, doma iz Rateč pri Škofjiloki. Priljubljen je bil po cellem gornjegrajskem okraju med kmečkim ljudstvom, najbolj pa med fansti. Njegova delavnost je segala daleč na okoli. Tukaj je bil predsednik katoliškega prosvetnega društva. Društvo je pod njegovim predsedstvom zelo napredovalo. Igrali smo pod njegovo režijo najtežje igre, pa so vse krasno uspele. Dalje se je udeleževal tudi v zvoniku, kjer je tako prelepo trjancil. Naučil je tudi fante potrkovati, da ga bodo sedaj lahko nadomestovali. Pri sosednem Ksaverju je tudi predaval na gospodarskem tečaju. Bil je tudi pri pevskega odseku. Vsako nedeljo je prepeval na koru Bogu v čast. Fante je zbiral okrog sebe ter jih učil, izobraževal, bodril k treznosti in poštenosti. Njegova dela, njegove ideje bi komaj popisal v debelo knjigo. Fante smo ga tako vzljubili, da ga ne bomo nikoli pozabili. Na predvečer njegovega odhoda se je zbralo okrog 100 fantov domačih in od Ksaverja, da smo zadnjič se še pogovorili z našim prijateljem. Gospod župnik se je poslovil od njega v imenu cele fare. V imenu fantov in prosvetnega društva pa g. Jamnik. Fantje Ksaverjani so mu zapeli »Z Bogom,

naš prijatelj! Ob slovesu smo mu s solznimi očmi podali roke. Odpeljal se je od nas na krasno ovenčanem avtomobilu ravno na svoj god sv. Alojzija. Takšnega slovesa še v Gornjemgradu ne pomnimo, kot je bil od našega iskrenega prijatelja Alojzija Ranta. Odšel je je od nas, a njegove ideje, njegov plemeniti duh ostane med nami. Mi bomo tudi dalje vztrajali. Ohranimo mu hvaležen in časten spomin! — Gornjegrajski fantje.

Gornjegrajski okraj. Niti leto dni še ni poteklo od časa, ko je nastopil svoje službeno mesto kot sodnik v Gornjemgradu zavedni sin gorenjskih planin g. Lojze Rant. In vendar si je v tej kratki dobi pridobil srca vseh, ki so spoznali njegov kremenit značaj in njegovo požrtvovalno delavnost na vseh poljih. On je eden izmed tistih — žal bolj redkih — naših inteligentov, ki se v polni meri zavestno dajo, kaj so dolžni storiti za svoj narod. Toda višja oblast pa mu je kar nenadoma določila nov službeni kraj, tam doli med bratskino hrvaškim narodom v Sinju. Na predvečer njegovega godu dne 20. junija smo poleg godovnega voščila jemali od njega slovo ter mu napravili pristrčno odhodnico. Zbrali so se številni njegovi prijatelji — pred vsem člani in članice naših organizacij ne le iz Gornjegrada, temveč v častnem številu tudi od Sv. Frančiška in Noveštife. Vladalo je prav pristrčno domače razpoloženje, h kojemu je zlasti pripomogla naša milodoneča slovenska pesem ter navdušeni poslovniki govori. Zastopniki prosvetnega društva iz Gornjegrada in od Sv. Frančiška sta mu poklonili krasne šopke dehtečih rož — znak naše ljubezni do njega, ki se je ves žrtvoval za našo kmetstvo in delavsko mladino. V krasnih besedah je zlasti domači mestni župnik č. g. Šlander opisal njegovo plodonosno delo, ki ga je vršil kot vesten uradnik, odločen ter neustrašen katoličan, neumoren prosvetni organizator. Koliko razprtij in medsebojnih sovraštev je kot sodnik s svojo ljudomilo besedo odstranil ali vsaj ublažil. Koliko v izpolnjevanju verskih dolžnosti mlačnim je dal krasen vzgled s svojim bogoljubnim življenjem. Trudil se je za širjenje dobrega tiska, te dandanes največje svetovne velesile. Pred vsem pa je svoje moči posvetil prosvetnemu društvu, ki je pod njegovim vodstvom privedlo na prenovljenem odru krasni igra »Za pravdo in srce« ter »Ben Hur«, ki sta privabila pri vprizoritvi — vsaka se je igrala trikrat — toliko ljudstva, kakor še poprej nikoli nobena druga igra. S svojo besedo in yzgledom pa je še drugim društvom v okraju dal krepke pobude in navdušenja. Skratka, g. sodnik Rant je bil in ostane svetel vzgled vsem katoliškim lajkom, res pravi apostol Katoliške akcije! Da bi naši Jugoslaviji dobrotni Bog dal še mnogo mnogo takih mož! V trdnem prepričanju, da se nismo ločili še za vedno, smo se poslovili. Ob njegovih poslovnih besedah pa smo trdno obljubili zvestobo našim načelom, zvesto ljubezen do tistih dveh besed, ki morata biti sveti vsem Slovencem: Bog in domovina. — G. sodniku še enkrat najlepša zahvala za vse, kar je dobrega storil, zlasti za naše kmetstvo in delavsko ljudstvo v okraju!

Vprašanja in odgovori.

I. P. v H. V našem kraju se je na sadnem drevju pojavila gosjenica, ki vse požre, vse listje in sadje. Drevje izgleda kakor po zimi. Kaj je ta gosjenica in kako se je ubranimo? Slučajno smo imeli priliko, viditi to ob drža-

vni cesti od Polskave proti Hočam. To je gosjenica zlatice, zlatoritke. Če ste kedaj videli v nekako gosto pajčevino zavito brstje in buvice v tej pajčevini, sti videli gnezda te škodljivke. Vsaka samica zleže po 200 do 250 jajčec in zato se ta golazen silno širi, ako se enkrat začne. Sedaj zatreti jo, je nekoliko prepozno. Storit v bodoče takole: gnezdeca, ki jih najdete, uničujte s tem, da jih oberete in sežgete. Če plevete korenje, treba je tudi drevje! V zimi ostrgajte drevje, napravite pasove in ko začne drevje poganjati za cvet, oškropite mlado listje s škropilom, ki ga napravite iz modre galice.

J. L. v P. Ali moram tudi na dopisnico dati kolek, če pišem konzulatu? — Ni treba.

Isti: Kdo posreduje službo v mestu? — Borza dela se imenuje dotični urad. Svetujemo vam pa, da si delo na kmetih poiščete, tam ga je, pa jesti je tam; v mestu ni dela!

A. J. v B. Leta 1920 sem posodil večjo svoto. Ali lahko sedaj izterjam in kako? — Ako je vaš dolžnik kmet, boste še nekaj mesecev morali čakati, da preneha šestmesečna zaščita kmeta. Obresti za vsa leta nazaj ne boste mogli dobiti, ampak le za tri leta. Dovolili vam bodo največ 6%.

S. H. v J. Zidar je del svoje terjatve odstopil meni, ali lahko sedaj jaz tožim, ko ne dobim? — Ta odstop gotovo ni bil pravilno izveden, ni bil pismeno, ni bil kolekovan in priznan. Zato mora vaš mojster zidar iztožiti, vi pa dobite od njega. On vam mora plačati, če tudi sam še ni nič dobil.

J. T. v D. Ali sme občina samovoljno brez odškodnine vzeti svet za cesto? — Ako je občina vzela svet za novo cesto, vas mora odškodovati. Ako pa je vzela robove pri že obstoječi cesti za vzdrževanje običajne širine, ni treba, ker se je najbrže cesta zasuša. Ako je razširjenje ceste preko predpisov večje, zahtevate lahko odškodnino. Za postavitev cementne ograje se sporazumite z občino.

M. H. v F. S sosedom sva vzela geometra in določila meje ter postavila mejnike. Pozneje je sosed, ki je s tem izgubil del gozda, mejnike ven vrgel. Kaj naj storim? — Ste delali to pred pričami ali sta se pismeno tudi sporazumela, ni razvidno. V takem slučaju bi bilo takoj brez dvoma, da je sosed pristal. V tem slučaju boste dokazali, da je pristal, na podlagi njegovih izjav geometru in ogleda prostora, da sta res skupno sporazumno postavila mejnike. Sporazum pa je boljši kot — tožba.

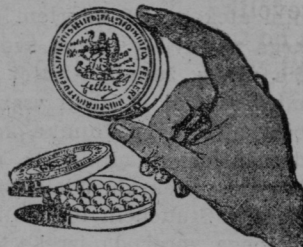
Raznočersti.

Prikljenjene knjige. V srednjem veku so poznali samo eno sredstvo zoper nepoštene obiskovalce javnih knjižnic: vse knjige so bile pritrjene k pultom ali policam s posebnimi verižicami. Slične prikljenjene knjižnice so zdaj seveda povsod izumrle. Ohranjene so edino na Angleškem, ki kaže izredno veliko umevanja za preteklost. Največjo srednjeveško knjižnico imajo v Hertfordu. Ustanovljena je bila leta 1394 ter je bila pred kratkim, po popolni prenovitvi, spet izročena javni uporabi. Začetek 19. stoletja je bil za to knjižnico usoden. Mesto Hertford, njen lastnik, je priznalo, da »je malo zanimiva in nepotrebna«. Do 250 starinskih knjig je iz usmiljenja prevzela mestna stolnica. Ostale so se razpršile po zasebnih hišah kakor tudi oprema in pohištvo. Leta 1856 je sklenilo mesto obnoviti knjižnico kot redek

Kadar ni kaj v redu

v prebavnih organih telesa, se občuti razne načine. Človek na primer nima teka, jed mu ne diši, nekaj ga vedno sila na vzdigavanje, jed mu teži želodec, muči ga glavobol, počuti se trudnega, težko se po-

da na delo, nevoljen je in nima rednega odvajanja. — Kadar z apetitom prebavo in delovanjem črev nismo zadovoljni,

takrat so nam dobrodošle Fellerjeve Elsapilule, katere sigurno in hitro delujejo ter so povsem neškodljive, ne dražijo črevesja ter omogočajo mirno odvajanje. Fellerjeve Elsapilule krepe želodec in čistijo telo in obenem tudi kri. 6 škatljic Din 30.—, 12 škatljic Din 50.— obenem z zavojnico in poštino pri lekarnarju **Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrg 341** (Savska banovina).

Odobreno Minist. soc. pol. in nar. zdravja
Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

zgodovinski spomenik in dokaj uspešno zbralo nekdanje zaklade. A latinski rokopisi so bili v žalostnem stanju. Več strani se je porazgubilo ali prišlo v napadne zvezke. Smotrena obnova se je pričela šele lanskega avgusta. Zahtevala je veliko denarja, ki so ga dali zasebni bogataši. Znanstveniki so po drugih knjižnicah fotografirali izgubljene ali pokvarjene liste, obiskali v to svrhu Francijo, Belgijo, Nemčijo ter naposled srečno izpopolnili vse nedostatke. Knjigovezi so tudi kmalu opravili svojo nalogo. Preostale so še verižice, ki so varovale knjige pred tatovi. Od začetka so hoteli strokovnjaki na temelju ohranjenih vzorcev naročiti nove verižice pri kaki tovarni. A vratar, ki se je zelo veselil prenovitve poslopja, je slučajno našel v kotu starinsko kad. Izkazalo se je, da je bilo natlačeno polna starinskih izvornih verižic. Posrečilo se je odkriti tudi nekdanje pisalne podstavke. Barbarški mestni očetje so jih bili razdrli in preoblikovali v klopi ali mize, ki so še vedno stale po mestnih uradih. Stoletna hrastovina je kljubovala vsem neprilicam. Vešči mizarji so kmalu srečno obnovili vso nekdanje pohištvo v knjižnici. Nato je sledila svečana otvoritev. Zdaj je knjižnica v istem stanju kakor v srednjem veku. Nad 1500 velikanskih, v svinjsko usnje vezanih zvezkov je prikljenjenih v čitalnici na pulte. Hertford je pridobil zanimivost, ki ji je malo enakih na svetu.

Pogrezajoče se gledališče. Najbolj znameniti ameriški stavbeniki ne znajo rešiti naloge, katero jim je poverila mehiška vlada. Gre namreč za rešitev opernega gledališča v Mexico City. Mesto Mexico je bilo zgrajeno od Špancev v osrčju doline, ki je bila v prastarih časih žrelo ognjenika, ki se je pa pozneje spremenilo v jezero. Ob času, ko so zasedli Španci pokrajino, je bilo jezero že suho. Tla, na katerih so pozidali mesto, so bila močvirnata. Predsednik Mehike, Porfirio Diaz, je postavil krasno narodno gledališče. Uporabili so za notranjo opremo najbolj zlahten les, ki ga je dobiti po mehiških gozdovih. Oder je zelo velik in v gledališču ima

prostora 2000 gledalcev. Krasna stavba se je poniknila. Čeravno sedaj neprestano betonirajo temelje, ne morejo zaježiti počasnega pogrezanja. Nekateri inženjerji so predlagali, naj bi se odstranila velika kupola, da bi bila zgradba rešena prevelike teže. Drugi so zopet mnenja, da bo treba pod temelje podložiti debele jeklene plošče, ki bodo preprečile pogrezanje. Strokovnjaki se prepirajo, kako odstraniti nevarnost, ki je že tako narasla, da so morali gledališče zapreti.

Odlikovan za prisotnost duha. Izredno bister duh je pokazal neki Orner, uslužbenec na nekem letališču v Washingtonu v Zedinjenih državah. Šel je v aeroplan z nekim pilotom. Med vožnjo je postal pilotu slabo in nevedeno letalo je bilo na tem, da trešči na zemljo. Edini potnik Orner ni še nikdar v svojem življenju vodil aeroplana, a vendar se je v tem kritičnem položaju spravil na to delo. S poskušanjem na razne gumbe se mu je posrečilo, da je spravil letalo v višino, in tam je naprej poskušal, dokler se ni v par minutah seznanil z vsemi napravami, da je potem v resnici tudi srečno pristal. Odlikovan je bil za to s posebnim letalskim križcem.

Otrok preprečil bombni napad. Nevede, kaj je storil, je sedemletni sinček B. Hartnetta v Chicagu v družbi z nekim drugim dečkom rešil življenje sebi in par drugim osebam. Dečka sta gledala skozi okno na cesto in opazila neki avto, ki je postal pred hišo. Iz njega je skočil moški, ki je stekel proti hiši, položil neki zavojček pod prag in nato zbežal. Dečka sta šla pogledat in videla, da se iz zavoja kadi. Prinesla sta si nato vsak kozarec vode in jo vlila na zavoj. Kakor je policija pozneje ugotovila, sta dečka s tem neznatnim činom izvršila velikansko delo. V zavoju je bilo namreč pet kosov dinamita, in ako bi z vodo ne pogasila gorečega vžigalnika, bi sledila eksplozija.

Enaindvajset milijonov brezposelnih. Mednarodni urad za delo v Ženevi je izdal statistični pregled o brezposelnosti. Po njegovih podatkih je v 22 glavnih industrijskih državah sveta 21 milijonov brezposelnih. To število pa je v primeri z resničnim stanjem gotovo še nizko, kajti ljudi brez zaslužka in kruha je mnogo več.

Jezik in značaj. »Times« poroča iz Pariza, da je neki francoski učenjak objavil razpravo, kako se po človeškem jeziku lahko določi značaj človeka. Po njegovem nauku predstavlja: dolg jezik — iskrenost; širok jezik — razširjevalnost; ozek jezik — osredotočenost; dolg in širok jezik — klepetavost; kratek in ozek

jezik — lažljivost. Učenjak trdi, da je do teh pravil prišel na podlagi dolgoletnega proučevanja človeških jezikov in značajev.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Dve novi zasilni odredbi v Nemčiji. V Nemčiji pričakujejo v najkrajšem času dve novi zasilni odredbi državnega predsednika Hindenburga in sicer: prva zasilna odredba bo določala, da bo dovolitev nošenja uniforme Hitlerjevih pristašev obvezna tudi za deželne vlade. Tozadevna prepoved deželnih vlad bi bila mogoča le v izrednih slučajih. Druga odredba bo dovoljevala javne manifestacije, ako bodo poprej prijavljene policiji in od te dovoljene.

Francoski ministrski svet je odobril dosežanje delo francoskih odposlancev na konferencah v Lausani in v Ženevi, kjer gre za vojno odškodnino in razorožitev.

Prevrat v Siamu v Aziji. V Siamu so doživeli zadnje dni vojaški prevrat, ki je dosegel to, da je dosedanji absolutni vladar pristal na uvedbo ustavne monarhije.

V Mandžuriji so Japonci premagali čete kitajskega generala Maja, dosegli na več krajih rusko mejo in prodrli do obmejne reke Amur.

Papež bo sklical meseca julija vse kardinale v Rim, kjer bo imel govor o sedanjem splošnem položaju na svetu.

70letnico mašništva bo slavil te dni za najozži krog dolgoletni sotrudnik »Slovenskega Gospodarja«, upokojeni župnik g. Jožef Ilešic. Častitamu in v krepkem zdravju do bisero-mašništva!

Ciril-Metodovi kres. V torek dne 4. julija zvečer zažgite nebroj kresov po naših hribih in gorah v čast našima apostolskima bratoma sv. Cirilu in Metodu. Naj bodo jasen znak, da smo Slovenci zvesti sv. veri in besedi materini. Slovenski mladeniči, oskrbite jih!

Romanje v Marijino Celje. Centralni odbor prosvetnih društev frančiškanske župnije v Mariboru obvešča vse, ki se želijo udeležiti romanja v Marijino Celje, da se je treba oglasiti do najpozneje 5. julija. Takoj sporočite podatke o rojstvu, pristojnosti in bivališču, kar se rabi za nadaljne poslovanje. Letos je tudi v Marijinem Celju velika misijonska razstava. Med potjo nazaj grede še obiščemo slavno božjo pot Marija tolažnica pri Gradu.

Opozorjamo cenjeno občinstvo, da se lahko skupščine Krščanske ženske zveze v Mariboru, katera se vrši dne 9. in 10. julija v Rajhenburgu, udeležijo tudi možje in mladeniči. V soboto dne 9. julija je ob pol 8. uri zjutraj v frančiškanski cerkvi sv. maša za udeležence

skupščine, ob 9. uri pa odhod vlaka iz Maribora glavni kolodvor.

Dijaška mladina mariborskega okrožja priredi v nedeljo dne 3. julija pri Sv. Martinu pri Vurbergu popoldne po večernicah na prostem pred cerkvijo akademijo z bogatim sporedom.

Vlomilci so se pojavili zadnji čas po okolici Ptuja. Oplenili so vinogradniško hišo bivšega ministra Ivana Vesenjaka nad Moškanjci ter več vinskih kleti posestnikov v Pregradu in v občini Polenci.

Št. Peter pri Mariboru. Šentpeterčani se prav vlijudno vabijo na gledališko prireditev prosvetnega društva »Skala«, ki se vrši prihodnje nedeljo dne 3. julija, na vrtu gostilne g. Sande. Začetek takoj po večernicah. Nastopijo tamburaši in Neuwirtova godba.

Št. Peter pri Mariboru. V Metavi je umrl nagle smrti, zadet od kapi, Krajnc Peter, posestniški sin. Pokopan je bil v torek. Naj v miru počiva!

Središče ob Dravi. Nekaj izrednega bo v nedeljo dne 3. julija, popoldne po večernicah v Društvenem domu: Predavanje o kolonialni razstavi v Parizu, s skioptičnimi slikami. Videli bomo prekrasne paviljone, tempelje, pagode, palače, pa tudi kočje ljudozrcev, slišali o njih življenju itd. Gospodična, ki bo predavala dve uri, je sama govorila s črnci, Malajci, Indokitajci, Arabci in drugimi, nam čisto neznanimi narodi in nam bo o njih mnogo zanimivega povedala. Novo je tudi to, ker bo prvič, kar stoji naš Društveni dom, v njem govorila g. učiteljica (g. Minka Očakarjeva od Sv. Križa pri Kostanjevici). Zato in še, ker se pobirajo le prostovoljni prispevki za kritje stroškov, bomo prišli dne 3. julija, popoldne po večernicah, v obilnem številu v Društveni dom, čeprav bo malo bolj vroče ko je danes. Ker mora biti dvorana med predavanjem popolnoma temna, da so slike lepše vidne, prosimo cenj. občinstvo, da ne zamuja!

Moško in žensko perilo iz lastne tovarne zelo poceni. Stermecki, Celje. 799

Hiša z dobrodočo gostilno,

na prometu em kraju v Mariboru (Aleksandrova cesta) na prodaj. Najugodnejša prilika za vinogradnike, da prodajo svoje vino po ugodni ceni. Vpraša se v upravi lista. 795

Društva sv. Ane

(Marijanske kongregacije za žene) imajo zdaj edini in najboljši pripomoček v molitveniku:

Sveta mati Ana.

Cene od 32 do 52 Din. — Pet različnih vezav.

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Za našo deco.

Gulliver.

Pređ njim sem odprl veliko omaro, katero so mi bili prinesli iz škatle, ter sem mu pokazal zbirko predmetov, ki so bili v njej shranjeni. Tu je bil glavnik, nekaj ogromnih šivank, štiri osina žela in zlat prstan, katerega mi je bila poklonila kraljica. Nekoč ga je bila snela z malega prsta in mi ga je nataknila čez glavo na vrat kakor ogrlico. Prosil sem kapetana, naj vzame ta prstan kot nagrado za to, da me je rešil. Ali on ga ni hotel sprejeti. Čudil se je mojemu pripovedovanju ter mi priporočal, naj napišem o vseh dogodkih knjigo.

Čez devet mesecev plovitve smo dospeli domov na Angleško. To je bilo dne 3. junija 1706. leta. Ponudil sem kapetanu vse svoje čudovite predmete kot plačilo za vožnjo in prehrano na ladji. Ali ta čestiti človek ni hotel niti enega sprejeti. Še več, potisnil mi je v roko zlatnik, da bi se mogel odpeljati domov.

Ko sem prispel na svoj dom, so vsi jokali od veselja, ker so me že zdavnaj imeli za mrtvega. Obljubiti sem moral svoji ženi, da se ne bom več podal na potovanje po morju.

Starost, pa tudi veliki napor in nezgode, ki sem jih pretrpel, so povzročili, da mi ni bilo več za nobena potovanja. Živel sem v domačem miru in pokoju. Opazoval sem svojo deco, kako raste in se lepo razvija. Mnogokrat sem pripovedoval otrokom o svojih čudovitih potovanjih in čudili so se, kako sem mogel pretrpeti tolike nevarnosti.

Konec.

Čarobna roža.

Uvod.

Nekoč je živel star in jako bogat kralj, kateri je imel zelo hudobnega sina, a jako vrlega nečaka. Sinu je bilo ime kraljevič Srdan, in to ime je

bilo zanj zelo primerno, ker nikoli ni bilo slabšega, gršega in neumnejšega kraljeviča od njega. Nihče ga ni ljubil in narod se je bal, da bi on

postal kralj. Ves čas je prebil samo v družbi le-nuhov ter napravil zlo, kjerkoli se je nahajal.

Ta hudobni sin je prizadeval staremu kralju, svojemu očetu, dokaj skrbi in kralj bi bil umrl od žalosti, če ne bi imel poleg sebe svojega dobrega nečaka kraljeviča Svetoljuba. To je bil ljubezniv, hraber in plemenit mladenič. Pomagal je staremu kralju, kjer je le mogel, in njegova zasluga je bila, če se je ublažilo marsikatero zlo, ki ga je povzročilo slabo vedenje kraljeviča Srdana.

Narod je ljubil kraljeviča Svetoljuba in si ga je želel za kralja, a javno tega ni smel kazati, ker se je bal, da ga kraljevič Srdan ne bi ubil. Ali nekega dne je ta le izvedel, da hoče narod Svetoljuba za kralja, ter se je strašno razjezil. Škripajoč z zobmi in puleč si lase je potekel k svojemu očetu.

»Kje je ta Svetoljub? Ubil ga bom! On mi hoče vzeti krono. Jaz pa mu bom odsekal glavo in ga zdrobil na kosce.«

Uhogi kralj je bil kar trd od strahu. Da se svojega sina otrese, je rekel, da je odšel kraljevič Svetoljub na izvidniški stolp in da ga lahko tam najde.

Kraljevič Srdan je skočil kakor strela na dvorišče, je zajahal konja in naglo odjezdil v smeri proti izvidniškemu stolpu.

Ta hip je stopil kraljevič Svetoljub v sobo in stari kralj mu je ves razburjen povedal, kaj se je bilo pripetilo. »Moral boš takoj zapustiti to deželo,« je dodal, »drugače te bo moj hudobni sin ubil.«

»To sem že dolgo pričakoval,« je odgovoril Svetoljub mirno. »Jaz se ne bojim svojega bratranca, ker bi ga lahko nadvladal. Ali on je zakoniti naslednik prestola, zato nočem buniti naroda. Podati se hočem v svet. Pomagal bom slabotnim, branil pravico, in moj meč mi bo prinesel slavo.«

Stari kralj mu je ponudil denar in vojske za spremstvo. On pa je odbil vse, rekoč veselo: »Mlad sem. Svet mi je odprt in sam si bom priboril bogastvo. Spremstva pa ne potrebujem drugega kakor svojega konja.«

Ko je končal, se je poslovil od kralja, zasedel svojega konja ter se je veselo podal po svetu, da najde srečo in slavo.

Vilin dar.

Jahal je veselo in lahko vse do meje svoje dežele. Ko je nadaljeval potovanje, je došel do reke. Razjahal je, pustil konja, da se pase, a sam je legel na breg v travo in je zadovoljno posmatral vodo.

Dolgo živeča družina.

V Osthornu na Slovaškem je umrl te dni posestnik Janez Kapral, ki je dosegel starost 116 let. Bil je dvakrat oženjen in je imel 15 otrok. Najstarejši sin je star 90 let in živi v Ameriki. Število Kapralovih vnukov znaša 30 oseb.

Budilka za gluhoneme.

Upokojeni železničar Franc Meszaros v Budimpešti je zgubil pred leti ob priliki železniške nesreče govor in posluš. Od nesreče naprej si je mož prizadeval, da bi olajšal življenje gluhonemim. Načrtoval je za te reveže uro budilko z električno napravo. Ako uravnajo budilko na željeno uro in minuto, zažari posebno močna električna žarnica. Gluho-nemi so posebno občutljivi glede luči in se vsak takoj prebudi, ako posveti omenjena žarnica. Meszarosovo iznajdbo so patentirali na Madžarskem, a se zanima za njo tudi ameriški milijonar in izdelovatelj svetovno znanih avtomobilov Ford.

Devetletni deček — večkratni požigalec.

V okolici Berlina so ugotovili, da je požigal poslopja na zagoneten način dalje časa 9letni deček. Ko so ga prijeli, je priznal požige. Letos spomladi so požigali kmetje travnike, da bi na ta način zemljo prerahljali in pognojili. Ob tej priliki so dali tudi nekaterim otrokom dovoljenje, da so požigali po travnikih. Omenjenemu dečku se je požiganje na travnikih tako prikupilo, da je pozneje na prav zvit način podtikal ogenj raznim kmečkim poslopjem. Mladostnemu požigalcu so dokazali šest velikih požigov.

Največji človek na svetu

je sedaj neki Jakob Earle v severnoameriški državi Texas. Je mož je visok 2.65 cm in nima prostora v nobenem modernem prometnem sredstvu.

Medvedek.

(Povest v slikah.)

29. Opica Kiki prekane orjaka.

Opica Kiki se ne boji nikogar, niti orjaka ne. Ko prikoraka orjak pod drevo, zažene opica v njega bodečo pikušo in ga zadene na sredino nosa. »Ha! Ha!« se smeji nato z drevesa. Posmeh razljuti orjaka, nameri palico proti drevesu, da bi udaril opico, rekoč: »Kosti ti bom polomil, predrzna opica!«

30. Opica Kiki iztrga palico.

Palica se zamota med bodice in ostane tamkaj. Opica pograbi palico in se posmiha orjaku: »Udari me, če moreš! Na svidenje! Pohitim k Mišku, da mu izročim tvojo čarobno palico.«

Dalje prihodnjič.)

Zakaj so namizni noži na koncu zaokroženi.

Do 17. stoletja so bili namizni noži na koncu špičasti, ker jih niso uporabljali samo pri obedu, ampak tudi na lovu. Kardinal Richelien je imel nekoč kancelarja Sequinerja pri obedu, ko je videl, da nosi jedila v usta z nožem in da je nož uporabljal celo kot zobotrebec, se mu je to tako zastudilo, da na njegovo mizo niso smeli priti drugi noži nego taki z zaokroženo konico. Ker je bil Richelienjev vpliv v Evropi tedaj silno velik, so ga tudi v tem hitro posnemali.

Kdor ne ljubi dela, je sovražnik splošnosti.

Sprejme se ženska s primernim kapitalom na dosmrtno stanovanje in oskrbo. Dopisi pod »Moj dom« na upravo lista. 764

Zavarovanje proti požaru in življenje kakor smrt posreduje agentura Pichler v Ptuj, Vošnjakova ulica 1. 780

Apno iz Zagorja se kupi najceneje in vedno sveže v veletrgovini Andraschitz, Maribor, Koroška cesta. 769

Posestvo 10 in pol oralov v Zgornjem Dupleku se proda. Dvoršak Franc, Zimica 87, p. Sv. Barbara v Slov. goricah. 794

Posestniki, pozor! Galica, najboljša 99%, in žveplo montekatini dobite samo v veletrgovini Andraschitz, Maribor, Koroška cesta. 771

Mostin, moštova esenca za napravo zdrave domače pijače se dobi v drogeriji Kanc-Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 635

Bencin-motor na vozu 4 k. s., orig. »Morava«, kompletan, skoraj nov, poceni na prodaj. Maribor, Aleksandrova cesta 24, elektrotehnično podjetje. 754

Portland cement, trboveljski, nosilci, železo za beton, žičnike, okove za zgradbe kupite najceneje v veletrgovini z železnino in gradbenim materialom Andraschitz, Maribor, Koroška cesta. 770

Na pljučih bolni

Več tisočev ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti hranjenja

ki je že mnoge rešila. More se uporabljati v vsakem načinu življenja in pomore, da bolezen naglo premagamo. Nočno potenje in kašelj donehata, telesna teža se zviša, a postopno poapnenje konča bolezen.

Resni možje

zdravniške vede potrjujejo odličnost moje metode ter jo radi priporočajo. Čim prej počnete z mojim načinom prehranjevanja, tem boljše.

Povsem zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere boste lahko črpali mnogo koristnega. Ker znaša moja naklada za brezplačno odposiljanje samo

10.000 komadov,

pišite takoj, da se boste tudi Vi lahko prištevali med njene srečne dobitnike. — Zbiralno poštno mesto: 675

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24. Abt. 494.

Prodajam novi šivalni stroj, ugodna prilika: Josip Štern, Varta 137, Fram. 792

Harmonium krasni odprodajam za 5060 Din. Mulej, Pilštanj. 791

Večje posestvo se proda ali zamenja za gostilno. Dopise je poslati na upravo lista pod »Dobičkanosno«. 796

Posojila daje brezobrestno za odkup dolga in nakup nepremičnin: »Zadruga«, Ljubljana, Poštni predal 307. Išče mo poverjenike! 796

Naročite za fante, ki se odpravljajo k vojakom, knjižico:

Moj tovariš.

Molitvenik za mladeniče in še zlasti za vojake.

Cena z rudečo obrezo 16 Din, z zlato obrezo 18 Din. Po pošti 1 Din več.

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

Moški polčevlji, boks, trapezni Din 120.—, 128.—

Moški polčevlji, najfinejši boks, eleg. Din 155.—, 165.—

Klobuki otroški Din 28.—, 38.—

Klobuki moški Din 52.—, 62.—, 75.—

Velika izbira oblek, perila, kravat, dežnikov, nogavic i. t. d. najceneje in solidno pri

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

Zdravljenje kile

po naravnem potu brez operacije, brez bolečin, samo z uporabo mojega avstrijskega patenta je mogoče. Brezplačno neobvezno predvajanje vršim osebno v sledečih krajih:

Villach: v hiši gostilna »Lamm« am Hauptplatz: ponedeljek dne 4. julija, od 8. do 2. ure.
Spielfeld-Strass: v hiši gostilna Kaschl in Spielfeld: nedeljo dne 10. julija od 8. do 1. ure.

Graz: Bahnhofgürtel 65, v hiši gostilna »Ungarische Krone«: ponedeljek dne 11. julija in torek dne 12. julija, vsakokrat od 8. do 3. ure. 790

Ena mi dnevno doposlanih zahval:

V starosti od 66 let po razmeroma kratki uporabi »Streifenederjevega patenta« od svoje veliko let stare in boleče kile ter tudi delanežmožnosti sedaj popolnoma rešen, mi je srčna potreba, da neprisiljen javnosti priznam svoje občudovanje in priznanje čez ta neprisiljeni uspeh, ker so vsi drugi pripomočki odpovedali. Sedaj se zopet veselim svojega življenja!

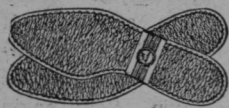
Dajte si doposlati mojo pojasnilno ilustrovano brošuro proti dolo siljativni dvojne pisemske pošte ne neobvezno in brezplačno

F. G. Streifeneder Fürstfeldbruck bei München
Schöngesingerstrasse 36.

Širite „Slov. Gospodarja“!

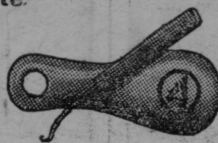
Vesele počitnice v naši obuvti!

Ni pravega poletnega počitka brez naše praktične obuvti. V poletni vročini in v spoarnih dneh nosite lahko in zračno obutev. Vse naše prodajalne smo preskrbeli z bogatimi vzorci poletne obuvti v raznih kombinacijah modernih barv. Naša obutev je cenena in dobre kvalitete.

Lufov vložek
Din 5.—

Rata

Žlica in kljukica
Din 4.—

49.—

Vrsta 4762-74

29.—

Vrsta 1805-61

69.—

Vrsta 2947-00

Moške sandale:
Sandali ne žulijo niti nog niti žepa. Otroški štev. 22—26 Din 39.—, štev. 27—34 Din 49.—, ženski štev. 35—38 Din 59.—, moški štev. 39—46 Din 69.—.

69.—

Vrsta 4337-25

Specijalni platneni čevlji za tenis z izvanredno močnim gumijastim podplatom. Izdelani so po navodilih najboljših tenis-igralcev.

Za deklice:

Okusni platneni čevlji z belim gumijastim podplatom in peto, v nijansah raznih barv. K poletni obleki.

Naši gumijasti kopalni čevlji Vas najbolje obvarujejo, ko hodite po razžarjenem pesku in ostrem kamenju. Lahki so in udobni.

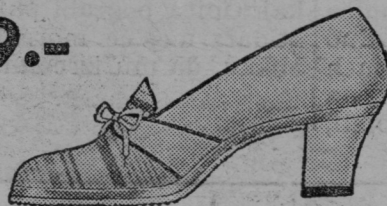
49.—

Vrsta 4435-37

Ženski platneni čevlji v sivi barvi z gumijastim prožnim podplatom. Praktični so za vsakdanjo nošnjo. Otroški Din 39.—.

79.—

Vrsta 5725-77

Elegantni platneni pumpe čevlji z gumijastim podplatom v okusnih kombinacijah raznih barv. Oblika tega čevljička je vedno moderna.

149.—

Vrsta 1185-36

Poleti v krasnih solčnih dnevih ne morete biti brez teh elegantnih čevljev. Imamo jih v vseh modernih barvah.

Pri nas dobite tudi cenene nogavice. Moške Din 5.—, otroške Din 7.—, ženske Din 19.—.

Izjava. Slišal sem, da agitirajo gotovi akviziterji proti zavarovalnici »Slavija«, češ, da sem prejel od nje za mojo požarno škodo premajhno odškodnino in to še le potem tožbe. Resnici na ljubo izjavljam, da so te govornice neresnične in da sem bil po zavarovalnici »Slavija« prav dobro plačan in to brez vsake tožbe, kar dokazuje tudi dejstvo, da sem se pri »Slaviji« ponovno zavaroval. — Celje, dne 23. junija 1932. — Franc Sodin l. r., gostilničar in posestnik v Bukovžlaku. 798

Hrastove sode po 200 litrov od loja Ia po Din 50.—, IIa po Din 40.— za komad oddajo Tvor-nice Zlatorog v Mariboru. 766

Preden se vrnite domov, ne pozabite nabaviti si potrebno špecerijo, galanterijo in ostale malenkosti po najugodnejših cenah v trgovini Ligofsky Marija, Maribor, Masarykova ulica 24. 789

Repico (rips) in druga oljnata semena zamenja za dobro in sveže olje tovarna olja J. Hochmüller v Mariboru, Taborska ulica pri mostu.

Zopet došlo novo blago

po 6, 7, 8 in 10 Din meter; ogledajte si pred nakupom v Tekstilnem bazarju, I. Trpin, Maribor, Vetrinjska ulica 15. 730

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno 32 Din,
polletno 16 Din,
četrtletno 9 Din.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!